تحریری کورس مناظرہ

تشریحات النابغة

فی

حل المسائل المختلفة

من ملفوظات

شیخ الاسلام سلطان المناظرین نابغۃ العصر شیخ القرآن والسنت شہید ابن شہید

ابو العزیز غلام حضرت غلام الحنفی شہید عرف نابغہ رحمہ اللہ

محرر ومرتب

سید محمد ثواب

ابن سید اسماعیل بابا صاحب

اولہ حصہ

ناشر

مدرسہ حدیقۃ الاحناف

For More Books Click On Ghulam Safdar Muhammadi Saifi

مسئله : كرامات الاولياء :

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لا نبي بعده، لا نبي بعده ولا رسوله بعده وهو خاتم النبيين، أما بعد!

فاعوذ بالله من الشيطن الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم قال الله تبارك وتعالى :

﴿وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا﴾ (سورة مريم آيت : ۲۵)

بله مسئله نزاعي بيننا و بين المنكرين مسئله د كرامات الاولياء ده قبل الوفات او بعد الوفات مشتمله يې ګرځوو په چند مباحثو باندې :

مبحث اول : فهم د معنى د كرامت لغتاً واصطلاحاً.

مبحث ثاني : په دغه مسئله دلائل د كتاب الله نه.

مبحث ثالث : استدلالات د احاديث نبويو نه سره د ذكر د واقعاتو د صحابوو.

مبحث رابع : اقوال د فقهاء محدثينو مفسرينو په كرامت باندې.

مبحث خامس ذكر د كرامت بعد الوفات او مسئله دا چې كرامت د دوي په اختيار كې ده او كه نه ده په مينځ مينځ كې نصوص د فقهاء راشي چې بعضې اوقاتو كې دا اختياري وي.

كرامت لغتاً په معنى د عزت سره :

او كرامت معروفه مصطلحه هم مسمى شو په كرامت باندې ځكه سبب د عزت د ذلك الولي ګرځي ورنه مؤثر حقيقي په كراماتو معجزاتو كې اله العالمين ده نسبت د دې دغه ولي لره مجازوي محضاً لاظهار كرامته في اعين الناس.

د الله تعالى دا مقصد وي چې د خلكو په ستركو كې دغه ولي قدر من شي نو د هغه په لاس يو امر خارق العادة ښكاره شي.

تعريف اصطلاحي د كرامت :

اصطلاحاً كرامت :

امر خارق للعادة يظهر على يد رجل يدعى الولاية.

For More Books Click On Ghulam Safdar Muhammadi Saifi

يو امر ده چې د عادت الله د معمول خلاف عقل يې درک نه شي کولې اسباب ظاهريه په کې نه وي او صادر شي په لاس د داسې يو شخص باندې چې هغه ولي وي موافق د شريعت وي په کراماتو کې تحدي شرط نه وي لکه په معجزه کې چې وي دا ضرور نه ده چې د بل جانب لخوا څه چيلنج ورکړل شوې وي او د منکر د اسکات مقصد به وي کله کله بدون د دغه مقصد نه کرامت ظاهريږي.

معجزات چې دې اکثر منکرين انکار کوي په لاس د يو نبي عَلَيْهِ السَّلَامُ ښکاره شي په هغې کې مقصد اسکات د قوم وي سره د عزتمند ګرځيدلو د دغه نبي عَلَيْهِ السَّلَامُ په سترګو د خلکو کې دا چې علماء متکلمين په تعريف د کرامت کې امر خارق للعادة ذکر کوي د دې معنی څه شي ده او معنی د عادت څه شي ده مراد د عادت نه عادت الله تعالی د الله تعالی د عادت خرق وشي او د هغې خلاف وشي امور صادره من الله تعالی څه موافقا للعادة وي څه مخالفاً للعادة وي هغه امور چې موافق للعادة دی هغه کثير دي د هغې نه تعبير کيږي په خلق باندې اله العالمين د اولاد پيدا کولو والاذات دی عادت يې داده چې د مور پلار مجامعت نه بعد اولاد ورکوي ولې قادر محض ده په دې باندې چې سړي ته بدون د ښځې نه بچي ورکړي يا ښځې ته بدون د مجامعت او زوج نه بچي ورکړي په دې قادر دي خو عادت يې نه دي کله خالق د خپلو عاداتو خلاف کوي ولې اظهاراً لقدرته تعالی الله تعالی د خپل قدرت مظاهره کوي او خلکو ته يې ښايي چې ټول عمر ما د عادت موافق دغه خلک پيدا کړل هسې نه چې د چا ذهن ته دا رشي چې دلته درميان کې مؤثر حقيقي ګڼې بل نشته په اسبابو اتکاء ونه کړي.

نو دې د عادت خلاف وکړي مثلاً عيسی عَلَيْهِ السَّلَامُ يې مريم بي بي ته بدون زوج ورکړ محضا اظهاراً لقدرته تعالی حواء بي بي آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ نه بدون د امرء ورکړ اظهارا لقدرته تعالی او ادم عَلَيْهِ السَّلَامُ يې بدون د پلار مور نه پيدا کړ اظهارا لقدرته تعالی نو عادت داده چې له مجامعت د سړي او ښځې نه بعد ولد ورکوي خو دا په کې اسباب شول او عام معمول په دې جاري شو هسې نه چې د خلکو په ذهن کې دا اسباب چې پلار او مور دي داسې رتبه ونيسي چې دا مؤثر حقيقي په ولد کې ونه ګرځوي نا ذهن به ځې دې ته چې مؤثر حقيقي الله ده هغه يې پيدا کوي دا ورته اسباب دي.

For More Books Click On Ghulam Safdar Muhammadi Saifi

او کله ددې اسباب خلاف کوي لکه مخکې دري ځایه ذکر شول نو خپل قدرت یې خلکو ته وښود یا لکه الله پاک اور کې تاثیر د سوزولو پیدا کړې ده موافقاً لعادته تعالی دا یې عادت ده چې هر څوک لاس وروړي نو هغه به یې سوزوي نیک سړي وي که بد وي سوزیږي به کله نا کله ددې عادت خلاف کوي ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ اور ته وغورځول شو خو هغه یې ونه سوزولو نو دا یې د هغه عادت خلاف وکړ اور کې چا بچ کړ الله جَلَّ جَلَالُهُ مؤثر حقیقي په کې الله ده خو ښکاره شو دا امر خلاف د عادت په لاس د یو شخص چې یو نبي وو ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ نو دا معجزه دده شوه.

روایاتو کې به راشي عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ تمیم داري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دوي دواړو هم له تنور نه اور په لاسونو رابهر کړي دي او دوي یې سوزولې نه دي نو هغه کرامت د هغوي شو څومره امور چې په معجزه کې له انبیاءؤ نه صادر شوي وه هره نوعه چې ولري نو رایه د جمهورو داده چې همغه امور په لاس د ولي کرامتاً ظاهریدې شي ډیر لږ علماء دي ته ذهاب کړې دي چې نه ولي لره کرامت فقط په لفظ د استجابة الدعاء کې شته دا رایه د معتزلو ده او د ابن حزم ظاهري ده.

ددې زمانې اهلِ حدیثو معتزلو ابن حزم ظاهري پسې ذهاب کړې دي هغوي کرامت د اولیاء نه حیاتاً مني نه یې وفاتاً مني هغه حیاتاً یې هم چې مني هم دومره یې مني چې فقط استجابت د دعاء وشي یوه دعاء وکړي او قبوله شي او بس ددې نه بغیر نور کله احیاء اموات طیران په هوا کې تلل مشي على الماء زمانه بعیده په لږ وخت کې راغونډول طي مکان په لږ زمن کې ډیر امور کول طي زمان وغیره چې کوم د معجزاتو انواع ښکاره کړې شوې دي هغه دوي په کرامت د اولیاء کې نه مني نو کرامت امر خارق للعادة عادت نه مراد عادت الله تعالي عادت د باري تعالی جاري ده چې بوټي شین کوي پسرلي کې نو قادر ده په دې هم چې له پسرلي نه بغیر بل وخت کې یې هم شین کړي کله یې چې د بل چا په لاس شین که بدون د پسرلي نه نو دا کرمت وګرځیږي ځکه دې کې د خالق د عادت خلاف راغې.

کرامت ځکه ګرځي چې ده ته یې عزت ورکړ عام معمول یې ورته ختم کړ معمول قانون یې دا جوړ کړې وي چې زه به پسرلي کې بوټي شنه کومه ده ته یې په خزان کې شین دا خپل

Scanned by CamScanner

عام معمول عادت یې ورته مات کړنو دا یې لوي کرامت او عزت یې دده وکړ چې هغه خپل قانون او طریقه یې ورته ختمه کړه ددې لپاره یې یو بل څیز شین کړ خو بیا هم مؤثرې حقیقي الله دي دا خزان کې هم الله شین کړې وي او پسرلي کې هم الله شین کړې. خو هاغه موافق د عادت اسباب شته دي او دا مخالف د عادت دي.

ددې وجې نه چې مؤثر حقیقي په معجزاتو کراماتو کې الله وي او اظهار د معجزاتو کراماتو په ید النبي یا ولي باندې کوي مقصد په کې اظهار قدرته تعالی وي نو نسبت د کذب معجزې او کرامت لره دا لوي تکذیب دي بآیات الله تعالی ځکه مراد د آیات الله نه د قرآن کریم نصوص هم دي او مراد د آیات الله نه په قران کریم کې دلائل قدرته تعالی هم دي او عظیم دلائل د قدرت د باري تعالی هغه خلقت او تاثیرات دي چې کوم بدون د سبب وشي او مخالف د عادت وشي هغه نه دي مګر معجزات او کرامات دي او هغه څیزونه چې موافق د عادت شوې هغه هم په قدرت د باري تعالی باندې دال دي او دلائل دي لیکن هغه بدون د سبب نه شوې هغه لوي دلائل دي په قدرت د باري تعالی باندې دي.

ددې وجې نه تفسیر صاوي په دغه مواضعو کې چې والذین کذبوا بآیاتنا داخل کړي دي منکرین په کراماتو معجزاتو هغه خلک چې زما د آیاتونو تکذیب کوي نو علامه صاوي لیکي چې مراد د آیاتنا کې دلائل د قدرت خپل دي دا دې مراد شي او دلائل د قدرت کې لوي دلائل کرامت او معجزه ده په دې کې د خالق د قدرت مظاهره وي.

نو ټول معجزات انواع د هغې افراد د هغې چې معجزه کې ثابت وي کیدې شي چې شي دې کرامت د ولي که ودې ویل چې د یو ولي په لاس باندې قم باذن الله الفاظو سره چرګ ژوندي شو مړ ژوندي شو نو دوي وایي دا دې څه د شرکیاتو عقیده وساتله بیا نه ګوري د عیسی علیه السلام دعو لره چې وایي:

احی الموتی باذن الله نو هغلته احیاء د موتی وو خالق کوله ده نه کوله دې په کې مؤثرې حقیقي نه دي مجازي دي خالق هغه احیاء کړي ده خو په ید دده یې کړې ده معجزه ګڼلې شوې عام عادت یې دادې چې څوک مړ کړي بیا یې نه ژوندې کوي کله کله دا خپل عادت ختموي بیا یې ژوندې کوي ځکه:

Scanned by CamScanner

اظهاراً لقدرته تعالى و كرامتاً لذلك الشخص.

كه هغه نبي وي معجزه شوه كه ولي وي كرامت شو نو دا ټول د دوي عقيدې كمزورې دي احياء د هيڅ شي نه چې معدوم وي د مور او پلار د اسبابو په ذريعه ښه ورته قانع دي ليكن احياء محض چې بدون د سبب نه وي مور پلار نه وي سړي مړوي بيا يې ژوندي كړي بيا دلته يې عقيده كار نه كوي په خپل خالق يې بيا عقيده كمزوري وي چې دا به چيرته كيدې

شي نو دا صرف د كرامت په تعريف كې د امر خارق العادة چې د عادت نه څه مراد ده نو مراد د عادت نه عادت الله تعالى هغه امر چې د اله د عادت خرق يې كړې وي د خداى د عادت خلاف راغلې وي نو عادت عام معمولات د هغه شول.

المبحث الأول : استدلالات من القرآن العظيم :

سورة مريم آيت : ۲۵. د عيسى عَلَيْهِ السَّلَامُ د پيدائش موقع وه راوسته بي بي مريم عَلَيْهَا السَّلَامُ درد د لنګتون إلى جزع النخلة ده د كهجورې ته. ابن عباس رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ترجمه كوي: نخلة يابسة.

وچه كهجوره وه پانه يې هم نه لرله معمول دا وي چې د ماشوم د پيدا كيدو په وخت ښځې باندې درد راځي يو څيز ته لاس اچوي نو دې درد د دغه ماشوم د پيدائش راوسته بي بي ده د دغه كهجوري ته چې دا ونيسي.

دلته ډير افسوس ورځي :

﴿ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا ﴾.

چې مخكې نه مړه واى، جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَامُ آواز كوي ورته :

﴿ وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴾.

لقاء د فرشتو مع الاولياء څه بعيده نه ده خو ددې نه تعبير په وحي نه كيږي په الهماتو كيږي او چا چې قول كړي چې مريمه بي بي پيغمبره وه قول ضعيف دي د جمهورو خلاف ده.

وهزي اليك وخوزوه بجزع النخلة دغه ده د كهجوري چې ابن عباس صاحب فرمايي وچه كلكه وه دې ته لاس وروړه ځان خو اته لږ زور وركړه ستا د لاس وروړلو سره به دغه ده

Scanned by CamScanner

تک شین شي بیا به د میوو نه ډک شي دا میوي به بیا پخي وي متصل تساقط راتوي به کړي
علیك رطبا جنیا په تاباندې کهجوري تازه بي بي چې ځنګه لاس ور وړو د سترګو رپ سره بیا
تک شین شو او د شین کیدو سره متصل بیا د کهجورو نه ډک کهجورې بیا پخي وي د بره نه
پرې راتلې شوي نو اوس د چا عقیده چې کمزورې وي چې د دې آیت پته ورته نه وي چې دا
واقعه په آیات کې راغلې ده او دا قصه دې ورته بیان کړه چې مریم بي بي وچ ډډ ته لاس
وروړو بیا شین شو بیا یې کهجورو نه ډک شو بیا پخي شوي بیا پرې راتلې شوي نو همدغه
عمل خالق په پسرلي کې کوي شنه کوي چې په مرور د وخت یې غټوي بیا یې په اوړي کې د
میوو نه ډکوي میوې بیا پخیږي دا عمل ثابت دي خو هلته تاثیر پکې د زمانې شته دي
اسباب شته دي انکار څوک هم نه کوي.

او که دې وویلي چې نه د سترګو رپ کې دا کار شوې دي نو وایي چې یاره دا به چیرته
شوې وي دا وجه داده چې دده عقیده کمزورې ده په خپل خالق دده په خپل خالق دا عقیده ده
چې هغه دا بوټي په څو کالو کې غټولې شي د میوو نه یې ډکولې شي په مرور د وخت یې
پخولې شي خو د سترګو رپ کې دا کار نه شي کولې که دده په خالق عقیده مضبوطه وي چې
په کن فیکن هغه هر څه کولې شي معنی اظهار د قدرت یې ښکاره کیږي نو بیا به ده کله هم دا
شکوک نه وه کړي اوس دلته مؤثرې حقیقي الله دي خو دا کار ظاهر شو په لاس د مریم بي بي
زنانو کې پیغمبر نه راځي نو دا کرمت د هغې شو.

تفسیر الطبري ج ۱۸ صفحه ۱۷۸ او بعضې چاپونو کې جلد ۹ صفحه ۷۱ ده نو په هغې
کې د ابن عباس صاحب ترجمه داده چې کان جذعا یابساً، دا وچ کلک ډډ وه دا ددې لپاره ما
ذکر کړل چې څوک دا تاویل ونه کړي او چې څوک ونه وایي چې دا خو د کهجورو نه ډک
بوټي وه هسې دې لاس وروړو او راو غورزیدې نه دا وچ کلک بوټي وه پانه یې هم نه لرله نو دا
شین هم شو میوو نه ډک هم شو میوې پخې هم شوي او تساقط هم راغې دا محضا اظهاراً
لقدرته تعالی د دهریانو خوله یې بنده کړه چې بیا ونه وایي چې دا ګردش د زمانې نه دا
ځیزونه غټیږي شنه کیږي او پخیږي نا دلته مؤثر حقیقي الله دي.

دویم نمبر آیت :

د خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ دا دري واړه حالات او واقعات کرامات دده جوړیږي په قول د هغه چا چې وايي هو ولي، دې ولي دي سورة کهف : **فانطلقا** ، موسى عَلَيْهِ السَّلَامُ خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ دواړه روان شول تر دې چې راغله ، **اهل قرية استطعما اهلها** چې انطاکیه قریه وه طلب د طعام یې وکړ هغوي نه : **فابوا ان يضيفوهما** هغوي انکار وکړو د میلمستا د دواړو نه **فوجد فيها جدار** دوي پیدا کړ دغه قریه کې یو دیوال **يريد ان ينقض** اراده یې وه چې پریوځي یعني قریب وو غورځیدو ته **فاقامه** پس نیغ کړ خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ دې دیوال لره دلته فاقامه کې د جمهورو مفسرینو رایه داده چې دا **اقامة الجدار** په ختو کولو نه وه شوې چې ګنې ده ورته ختې وکړي دیوال یې نیغ کړ نه بلکې اشارة إلى الجدار باليد بان يستقم **فاقامها** ، خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته ګوته ونیوله وايي نیغ شه بس دیوال نیغ ودریده نو دا کرامت دده دلته ښکاره شو .

﴿ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴾ .

موسى عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته فرمايي چې تنخواه به دې پرې اخستې وه .

تفسير القرطبي جلد ۱۱ صفحه ۲۸ :

ففي هذا دليل على كرامات الاولياء . دې کې د اولياء د كراماتو اثبات دي .

وكذلك ما وصف من احوال الخضر عَلَيْهِ السَّلَامُ في هذا الباب كلها امور خارقة للعادة .

خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ نه څومره امور چې دلته ظاهر دي خارق العادة دي په هغه صورت کې کرامت جوړیږي چې :

اذا تنزلنا على انه ولي لا نبي . چې مونږ را کوز شو دې بحث ته چې ګوري دا ولي دي نبي نه دي . چې دا قول د بعض المفسرين دي .

همدغه مضمون مذکور دي په روح المعاني جلد ۸ صفحه ۳۴۴.

دارنګې فتاوی الحديثية لابن حجر الهيتمي جلد ۱ صفحه ۷۲۶ فرمايي :

لا يرد على ذلك ما وقع لموسى عَلَيْهِ السَّلَامُ مع الخضر عَلَيْهِ السَّلَامُ بناءً على ما عليه الجمهور من

Scanned by CamScanner

الصوفية من ان الخضر عَلَيْهِ السَّلَامُ ولي .

جمهور د صوفيو و په دې دي چې خضر عَلَيْهِ السَّلَامُ ولي وه مسئله اختلافي ده څوک چې ولي ګڼي څوک يې نبي ګڼي که نبي شي معجزات دې که ولي شي کرامات دي .

منهاج د امام نووي رَحِمَهُ اللهُ جلد ۱۵ صفحه ۱۳۷ کې هم دغه الفاظ ذکر دي :

فيه اثبات كرامات الاولياء على قول من يقول الخضر عَلَيْهِ السَّلَامُ ولي .

دريم نمبر آيت :

د سليمان عَلَيْهِ السَّلَامُ د بلقيس تخت راوړو ته ضرورت وه عفريت من الجن ويلي وه :

﴿أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ﴾ .

ده وويل زما جلت په کار دي :

﴿قَالَ الَّذِي عِندَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ﴾ .

قول د جمهور دا ده چې :

الذي عنده علم من الكتاب هو اصف بن برخياء عَلَيْهِ السَّلَامُ كان صديقا .

دا د صديقينو اولياو نه وه .

انا آتيك زه يې راوړم تاته :

﴿قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ﴾ . مخکې د واپسي د نظر ستا نه .

فلما رآه ، هر کله چې وليده سليمان عَلَيْهِ السَّلَامُ دغه تخت مستقراً عنده چې پروت وه ثابت مخکې دده :

﴿قَالَ هَذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ﴾ .سورة نمل آيت : ۴۰.

اوس دا يوه شبهه چې هغه پيغمبر وه دې ولي خپله يې ولې نه راوړو ددې خو ډيرې وجهې کيدې شي ظاهري وجه د اهل العلم يې دا کيدې شي د سليمان عَلَيْهِ السَّلَامُ نبوت شان او معجزه مسلمه وه بادشاه وه کنه عظمت جلال يې هر څه خلکو منل سليمان عَلَيْهِ السَّلَامُ دې مقام

Scanned by CamScanner

كې خلكو ته د امت د اولياء حال هم ښايي چې زه په امت كې زما په رعيت كې هم داسې
خوانان شته چې د دوي په لاس داسې كارونه ښكاره كيږي.
صوفيه كرام تاويل داكوي چې يو نزول دي بل عروج دي په حالت د نزول كې
استجابات قليل وي او د عروج كې كثير وي هلته مستي وي.
د سليمان عليه السلام عروج تام شوې وه دې نه بعد يې نزول هم تام شوې وه خدمت د
خلكو كې لګيا وه او اصف بن برخيا په حالت د عروج كې وه په حالت د مستي او وجد كې وه
دا حالات د استجاباتو وي نو ځكه دده استجابات زيات وشو.
صوفيه په دې قائل دي چې په حالت د عروجاتو كې خوارق زيات وي، په حالت د
نزول كې ارشادات او خدمت د خلكو وي خوارق بيا قليل وي.
تفسير قرطبي جلد ۱۳ صفحه ۲۰۶ صفحه ۱۳۷ كې ذكر كوي چې:
اكثر المفسرين على ان الذي عنده علم من الكتاب اصف بن برخياء وهو من بني اسرائيل
وكان صديقاً.
د صديقينو اولياء نه وه بيا په همدغه صفحه كې ذكر كوي:
روي انه صلى ركعتين. ده دوه ركعته مونځ وكړو.
والذي عليه الجمهور من الناس انه رجل صالح من بني اسرائيل اسمه اصف بن برخيا روي
انه صلى ركعتين ثم قال لسليمان: يا نبي الله امدد بصرك فمد بصره نحو اليمن فاذا بالعرش
فمارد سليمان بصره الا وهو عنده.
بيا لږ لاندې ليكي:
لانه ان كان الفعل من سليمان فهو معجزة وان كان من آصف او من غيره من اولياء الله فهي
كرامة وكرامة الولي معجزة النبي.
دا ددغه پيغمبر معجزه جوړيږي د هر ولي نه چې كرامت ظاهر شي نو دا ددغه پيغمبر
معجزه ګڼلې كيږي ځكه ده اتباع د شريعت د دغه پيغمبر كړې ده نو كمال د هغې شو ځكه دې
پرې ذي كرامت ګرځيدلي زمونږ دې امت كې چې څومره كرامات ظاهر دي دا بعد الوفات

Scanned by CamScanner

معجزې د حضرت محمد عربي ﷺ دي داد هغه په لاس برکت ښکاره کیږي.

قال القشيري : وقد أنكر كرامات الاولياء من قال ان الذي عنده علم من الكتاب هو سليمان .

څوک چې وايي دا سليمان عَلَيۡهِ‌السَّلَامُ خپله راوړي وه يو ضعيف قول دا سې شته وايي ددې خبرې قائل په حقيقت کې د اولياو د کرامت منکر وي .

څلورم نمبر آيت :

د مريم بي بي کفالت په وړوکوالي کې زکريا عَلَيۡهِ‌السَّلَامُ کوي يوه کوټه ده په هغې کې يې دا اچولې ده .

﴿فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ﴾ په ځای د ولد يې قبوله کړه .

﴿وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا﴾ ډير زر زر به غټيدله .

﴿وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا﴾ او کفالت به يې کولو ددې زکريا عَلَيۡهِ‌السَّلَامُ .

﴿كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيۡهَا زَكَرِيَّا الۡمِحۡرَابَ﴾

کله به چې داخل شو زکريا عبادتګاه ددې ته کلما تعميم د وقت دي دا کرامت يوه ورځ نه ده ښکاره شوې بلکې دائمي کله به چې دننه کيده :

﴿وَجَدَ عِندَهَا رِزۡقًا﴾ مونده به کړو زکريا عَلَيۡهِ‌السَّلَامُ .

دلته د ابن عباس رَضِيَ‌اللَّهُ‌عَنۡهُ ترجمه داده چې :

كان عنبا في مكتل في غير حينه . انګور به وه بغير د وخت نه يعنې د انګورو وخت به نه وه او زکريا عَلَيۡهِ‌السَّلَامُ به ددې سره انګور پيدا کول .

﴿قَالَ يَا مَرۡيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَا﴾ کوم ځای نه دا تاته راغلل .

﴿قَالَتۡ هُوَ مِنۡ عِندِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرۡزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيۡرِ حِسَابٍ﴾ سورة آل عمران آيت:٣٧.

اوس دا يقيني خبره ده چې الله پاک مونږ ټولو ته روزي راکوي رازق ده خو مع السبب دلته اوس ددې خلکو عقيده جوړه ده او که په کوټه کې دننه چا ته چې دروازه پسې بنده وي

Scanned by CamScanner

روزي ورکوي بيا په کې شک کوي ځکه عقيده کمزوري ده د خالق په قدرت باندې په اسباب يې اتکاء شته خو د خالق په قدرت يې عقيده نه ورځي نو په کراماتو او معجزاتو کې چې هر څو مره ضعيف قول چا پيش کړ نو چون چرا په کې کول نه دي په کار ځکه د خالق په قدرت کې خبرې راځي.

ددې وجې نه امام سيوطي رَحِمَهُ اللّٰهُ په خصائص الکبری کې ليکي چې روايات په باب د معجزاتو کې که ضعيفه هم راشي درجه د حسن لري ځکه وايي معجزات او کرامات له قبيلې د ترغيباتو نه دي او په ترغيباتو کې ضعيفه مقبول دي دا فضائل دي د يو شخص صفتونه ته بيانوي نو په دې باب کې خو ضعيف په اتفاق د محدثينو مقبول وي.

تفسير ابن کثير جلد ۲ صفحه ۳٦ کې ليکلي دي او بعضې چاپونو کې جلد ۱ صفحه ۳۲۱ جوړيږي دا آيت کريمه ذکر کوي بيا وايي:

و فيه دلالة على كرامات الأولياء. دا آيت دليل دي په کراماتو د اولياء.

و في السنة لهذا نظائر كثيرة. په آحاديثو کې ددې لپاره څه ډير مثالونه شته دي.

همدا مضمون تفسير مظهري هم ذکر کړي دي جلد ۲ صفحه ۴۳، روح البيان هم ذکر کړي جلد ۲ صفحه ۲۹، روح المعاني ج ۳ صفحه ۲۲۵، او الفاظ د روح المعاني دلته دادي چې منکرين د کراماتو د اولياء معتزله دي ځکه څوک چې معتزلي شي هغه خپل اصول لري د خپلو اصولو مخالف که هغوي ته څو مره نصوص په کراماتو ملاو شي هغوي يې بيا نه مني ځکه د هغوي دا اصل دي چې شريعت مطهره مونږ ته راشي موافق د عقل دي که مخالف د عقل دي روايات چې په احاديثو کې راشي موافق د عقل دوي يې هم قبلوي مونږ يې هم قبلوو او کوم روايات چې مخالف د عقل راشي.

بنيادي فرق د اهلسنت دادی له معتزلو سره چې روايات مخالفة مع العقل کې هغوي ترجيح عقل ته ورکوي نقل متروک ګرځوي او اهلسنت والجماعة ترجيح نقل ته ورکوي عقل متروک ګرځوي دا بنيادي اختلاف دي په دې اختلاف باندې مونږ او دوي په خپل مينځ کې بيا ډير تفريعات جزي اختلافي لرو يو د هغې نه رؤيته تعالى يوم القيامة ده دوي وايي دا عقل نه مني عقل ددې درک نه شي کولې.

Scanned by CamScanner

من جمله د هغې نه تلل د اعمالو دي دا وايي عقل نه مني اعمال وايي څنګه تلل کيږي هغه خو ښکاري نه ذي جسم نه دي .

من جمله د هغې نه پل صراط دي وايي دا عقل نه مني چې څو مره نري ده دو مره تيره ده نو مزل پرې څنګه کيږي .

من جمله د هغې نه عذاب قبر دي وايي دلته فرشتې له کوم ځايه راځي دا عقل نه مني .

من جمله د هغې نه کرامت دي کرامت ځکه نه مني چې دا خلاف د عقل دي که ته وايي احاديث پرې راغلي ايتونه پرې راغلې واي زمونږ شريعت چې زمونږ د عقل خلاف راشي نه يې شو منلې دارنګې اشاعتيان ډيرو مسائلو کې معتزلو و پسې تللې دي .

کرامات الاولياء د لاليکائي جلد ۱ صفحه ۷۵ :

ذکر عبدالرحمن ابن ابي حاتم حدثنا ابي حدثنا مالك بن اسماعيل حدثنا شريك عن عطاء بن السائب عن سعيد بن جبير عن ابن عباس رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وجد عندها رزقا قال عنبا في مکتل في غير حينه .

مکتل زنبيل ته وايي .

پنځم آيت : څه خلک وايي چې ژوند کې کرامت منم خو بعد الوفات يې نه منم ځوک چې دا خبره کوي د الله په قدرت کې لوي شک لري څوک چې دا خبره کوي .

عبد الغني نابلسي رَحِمَهُ اللَّهُ د شامي د مصنف استاذ دي دده يو کتاب دي **الحديقة الندية شرح طريقة المحمدية** د هغې په اخري ضميمه کې يوه رساله ليکلې کشف النور عن اصحاب القبور په ۴۰ صفحاتو مشتمله رساله ده د دغې رسالې په ۲۳ صفحه باندې ليکي چې کوم خلک دا وايي چې زه په حيات کې کرامت منم او بعد الوفات کرامت نه منم دوي نه تپوس وکړې چې په دې حيات کې اظهار د کرامت په لاس د يو ولي وشو مؤثِر حقيقي خالق ګڼې که دا ولې ګڼي که مؤثِر حقيقي حيات کې دا ولي وګڼه وايي دا سړي مشرک دي ځکه مؤثِر حقيقي په کرامت د ولي کې چې حيات وي خالق ده او که وايي چې مؤثرې حقيقي په کرامت کې خالق ګڼم نو ولي خو وفات شو دنيا نه لاړ نو خالق خو يې دنيا نه ، نه دي تللې نو وروسته د وفات دده نه لکه دنيا کې چې دې په حيات کې خالق دده قدر او عزت د خلکو په

Scanned by CamScanner

سترګو کې اچوه يو څه يې ښکاره کړل نو بعد الوفات يې هم هغه خالق قادر دي چې يو څه ښکاره کړي.

له دغه مزار نه د خلکو په سترګو کې دې قدرمند شي او که څوک وايي چې معمول د باري تعالى په دې نه ده جاري چې هغه دې بعد الوفات څوک د چا په سترګو کې قدرمن کړي ولې نه ده الله پاک د اعمال حسنو د محسنينو عظيمه بدله دا بنايي چې د خلکو سترګو کې يې قدرمن کړي دليل وربانديې داده د حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَام، حضرت هارون عَلَيْهِ السَّلَام، حضرت موسى عَلَيْهِ السَّلَام، حضرت الياس عَلَيْهِ السَّلَام حالات ۲۳ سپاره کې مذکور دي هغه هر يو ه سره خالق څه فرمايي:

﴿ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴾.

دا الفاظ ددې معنى څه ده:

اى تركنا ثناءً حسناً في الباقين.

وروسته چې کوم خلک وه د هغوي په خولو ژبو کې مونږ ددوي صفتونه واچول نو دا دومره صفتونه چې دا خلک د اولياء کوي دا چا اچولي دي ګنې د بل چا صفت ولې نه کيږي.

بيا څه فرمايي:

﴿ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴾.

دغه نيکه بدله چې انبياو ته مونږ ورکړي وه همدغه بدله مونږ صوفيوو ته ورکوو، محسنين صوفيه دي صوفيه چې هم دنيا نه لاړ شي نو مونږ د خلکو په ژبو ددوي ثنا واچوو چې صفت يې کوي.

نو اشتهار تعريفات تکريمات خالق د خلقو په ژبو اچوي دغه آيت وربانديې دال دي بيا هم که يو ضدي وايي چې کرامت بعد الوفات نه منم د قرآن کريم د نص نه بعد الوفات کرامت چې ثابتوي.

سورة کهف آيت نمبر ۱۷: ﴿ وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَاوَرُ عَن كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ ﴾.

د اصحاب کهفو نه دا لمر ذات اليمين او ذات الشمال تاويدل راتاويدل دلته علماء اهل

ظاهر په تاویلاتو ډیر ستړي شوي دي کله د غار خوله یو خوا کړي کله بل خوا چې یو خوا یې کړي نو دا یو جانب یې نه صحیح کیږي که دا بل خوا یې کړي نو دا بل جانب یې نه صحیح کیږي دا به څنګه صورت وي چې دوي په څنګه حال کې پراته وو چې دا لمر په هر اړخ کې پسې تاویده راتاویده لږ څرک به یې ورکړ خو ددوي وجود به یې نه خرابوه نو دا څنګه حال وه نو دې ځای باندې تفسیر روح المعاني جلد ۹ صفحه ۳۲۲ دا تاویلات کثیره یې ذکر کړي دي وایي :

وقال الزجاج ليس ذلك لما ذكر . نه ده داسې چې دا څه اقوال ذکر شول .

بل لمحض صرف الله تعالى الشمس بيد قدرته .

بلکې محض خدای تعالی به دا لمر اړوه را اړوه په قدرت خپل سره .

عن ان تصيبهم . له دې نه چې دوي ته اصابت وکړي .

على منهاج خرق العادة كراماً لهم .

په طریقه د **خرق العادة** باندې معمول خداوندي دا وه چې نیغ دا لمر ځي د غه وخت کې چې دوي ته به راغې دا لمر به یې ترې تاو کړ دا محض کرامت د دوي وه نو دا **کرامت بعد الوفات** ده چې لمر ترې اخوا بل خوا تاویږي .

دا استدلالات د نصوصو وه د قرآن عظیم الشان نه .

المبحث الثاني : استدلالات من الاحاديث النبوية :

البداية و النهاية نقل د بخاري نه کوي :

قال البخاري حدثنا محمد بن المثنى حدثنا معاذ حدثني أبي عن قتادة قال حدثنا أنس بن مالك ان رجلين من أصحاب النبي ﷺ خرجا من عند النبي ﷺ في ليلة مظلمة و معهما مثل المصباحين يضيئان بين أيديهما .

نیمه شپه ده د محمد ﷺ دوه اصحابان کورونو ته روان شول تیاره ده مخې ته ورته دوه ډیوې ولږیدې رڼا شوه یوه ډیوه یوه ته رڼا کوي بله ډیوه بل ته رڼا کوي .

Scanned by CamScanner

فلما افترقا صار مع كل واحد منهما واحد حتى اتى اهله .

کله چې سره جدا شول بيا هريو ددوي سره دغه مصباح رڼا شوه تر دې چې كور ته ورسيدل .

دا امر خارق العادة عقل کار نه کوي چې دا رڼا کوم ځای نه راغله دارنګې د مصنف عبدالرزاق روايت پيش کوي :

قال عبدالرزاق اخبرنا معمر عن ثابت عن انس ان اسيد بن حضير الانصاري و رجلاً اخر من الانصار تحدثا عند رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ في حاجة لهما حتى ذهب من الليل ساعة .

څه شپه تيره شوه .

في ليلة شديدة الظلمة ، سخته تياره وه ، **ثم خرجا من عند رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ينقلبان** ، رابهر شول رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه واپس تلل ، **وبيد كل واحد منهما عصية** ، هر يوه سره لاس کې همسا وه ، **فاضاءت عصى احدهما لهما** ، ددې دواړو همسا ګانو کې يوې همسا رڼا شروع کړه .

وچ لرګي نه رڼا تلل دا کرامت دي ، **حتى مشيا في ضوئها** ، تر دې چې لاړل په رڼا ددې دواړه .

حتى اذا افترق بهما الطريق اضاءت للاخر عصاه حتى مشي في ضوئها حتى اتى كل منهما في ضوء عصاه بلغ اهله .

چې کله لاري دوه شوي ددويم همسا هم رڼا شروع کړه هغه پورې رڼا وه چې څو پورې دوي کور ته ورسيدل .

دارنګې بل روايت ده صفحه ۱۵۹ بيهقي کې :

اخبرنا ابوعبدالله الحافظ حدثنا ابوعبدالله محمد بن عبدالوهاب الاصبهاني حدثنا احمد بن مهران حدثنا عبيدالله بن موسى اخبرنا كامل بن العلاء عن ابي صالح عن ابي هريرة رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ

Scanned by CamScanner

قال كنا نصلي مع رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ العشاء فكان يصلي فاذا سجد وثب الحسن والحسين رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمَا على ظهره .

هغه به دواړه راغلل لوبې به یې کولې .

فاذا رفع رأسه اخذهما فوضعهما وضعا رفيقا فاذا عاد عادا فلما صلى جعل واحد ههنا وواحدا ههنا .

غيږ کې يې کينول .ابو هريرة رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ فرمائي فجئته ، زه ورته راغلم فقلت يا رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الا اذهب بهما إلى امهما ، اجازت نه ده چې مور ته يې بوځم .

فبرقت برقة ، يو پړق شو رڼا شوه .

فقال الحقا بأمكما ځي مور ته لاړ شي.

فما زالا يمشيان في ضوئها حتى دخلا .

ځو پورې چې دوي کور ته دننه شوې نه وه رڼا وه کله چې کور ته دوي ورسيدل رڼا ختمه شوه کرامت ددوي ده معجزه د رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ده .

دارنګې البداية والنهاية جلد ٦ صفحه ١٦٨ د امام بخاري رَحِمَهُ ٱللَّهُ يو بل روايت پيش کوي:

قال البخاري في تاريخه : حدثني احمد بن الحجاج حدثنا سفيان بن حمزة عن كثير بن زيد عن محمد بن حمزة بن عمرو الاسلمي عن ابيه قال كنا مع رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فتفرقنا في ليلة ظلماء دحمسة .

مونږ وو د رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره نو جدا شو په سخته تياره کې .

فاضاءت اصابعي زما ګوتو رڼا شروع کړه ،حتى جمعوا عليها ظهرهم ، ټول پرې راغونډ شو وما هلك منهم ، يو هم ترې هلاک نه شو ، وان اصابعي لتنير ، او يقيناً زما دا ګوتې چې وي رڼا يې کوله ، د ګوتو نه بهترې جوړيدل ددوي کرامت ده .

دارنګې البداية والنهاية جلد ٦ صفحه ١٦٩کې د امام بيهقي روايت پيش کوي راوي

Scanned by CamScanner

اباعبس دي :

كان يصلي مع رسول الله ﷺ الصلوات ثم يرجع إلى بني حارثة فخرج في ليلة مظلمة مطيرة .

راووته يوه سخته تياره شپه باران هم په کې وه .

فنور له في عصاه حتى دخل دار بني حارثة ، همسا کې ورته رڼا جوړه شوه بني حارثه ته ورسيدل .

دارنګې البداية والنهاية جلد ٦ صفحه ١٦٩ کې ذکر دي :

وروينا عن يزيد بن الاسود وهو من التابعين أنه كان يشهد الصلاة بجامع دمشق من جسرين فربما اضاءت له ابهام قدمه في الليلة المظلمة .

په سخته تياره شپه کې به دده کله د خپې غټې ګوتي رڼا شروع کړه په هغه رڼا به کور ته اسود بن يزيد تلل .

دارنګې طفيل بن عمرو الدوسي دې خپل حکايت کوي وايي چې ما کله واوريدل چې نبي اکرم ﷺ داعي دی خپل دين لره خو ما ته چا وويل : عياذاً بالله ساحر دي چې خبرې دې ورته واوريدې بيا دې اړوي نو وايي چې کوم مجلس کې به دې وو زه به هلته نه تلم اتفاقاً يو ځل زه يو ځای ناست وم چې دې راباندې را دننه شو ماوي چې اړس څه چل وکړمه نو وايي د يو بالخت نه مې مالوچ رابهر کړيوه غوږ کې مې هم کيخود بل غوږ کې مې هم کيخود غوږونه مې سم له مالوچو نه ډک کړل .

ما وويل چې زه پرې خبرې وانه ورم دې مبارک اوس خبرې کوي زه يې نه اورم ، شونډې يې خوزيږي وايي ځان سره مې سوچ وکړو چې دا څه ليوني دې ځان نه جوړ کړې ده ته دا يو غوږ نه دا مالوچ لږ رابهر کړه دا خبرې واوره که ښې وي وي منه او که ښې نه وي مه يې منه . وايي چې څنګه مې دا مالوچ لږ ترې راويسته او د نبي اکرم ﷺ دا آواز را ورسيده وايي داسې رابنکلم چې سم دا زړه يې رانه ويسته سم دلاسه دنبي کريم ﷺ مخ کې کيناستم ما وويل بيعت راکړه ايمان يې قبول کړه بيا به چې کوم بَدوِي راغې نوي به يې ايمان راوړو نو کيبه يې نوه د خپل ايمان قصه به يې ورته وکړه .

Scanned by CamScanner

دا قصه به یې ډیره زیاته کوله تعجباً نو چې څنګه یې ایمان قبول کړ نو بیا دومره صادقه وه چې :

انه سأل رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آية يدعو قومه بها .

ما ته خو یو کرامت راکه ګوره دلته ایت په معنی د کرامت سره دي تپوس یې وکړو بآية په یو دلیل سره یدعوا بها چې د هغه دلیل په وجه قوم ته دعوت ورکوم .

فلما ذهب اليهم ، چې قوم ته لاړ ، وانهبط من الثنية ، د غونډې د وداع نه ورواوښت ، اضاء له نور بين عينيه ، له تندې نه یې رڼا روانه شوه نو ده وویل : اللهم لا يقول هو مثله ، اى خدایه دا خلک ونه وايي چې دا خو بده نمونه شوه . فحوله الله إلى طرف سوطه ، وګرځوله دغه رڼا خدای تعالی دده د دوري یو طرف ته ، حتى جعلوا يرونه مثل القنديل ، د هغې نه به د قندیل په شکل رڼا ختله دده په دعا باندې نو دده مبارک تندي کې تور تاکي خو څه کوي چې سپینه رڼا یې هم خوښه نه وه چې څوک مثله ورته ونه وايي .

مونږ مخکې ذکر کړي چې جمیع انواع د معجزاتو چې دي هغه کرامت کیدې شي که هغه احیاء د موتی وي که هغه عدم سوزیدل په اور کې وي او که هغه طي د مکان وي یا طي د زمان وي دا چې اور دوي نه دي سوزولي کراماً لهم په مثل د ابرهيم خليل الله عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ .

البداية والنهاية جلد ٦ صفحه ١٦٩ :

روى الحافظ البيهقي من حديث عفان بن مسلم عن حماد بن سلمة عن الجريري عن ابي العلاء عن معاوية بن حرمل قال خرجت نار بالحرة .

حرا مدينه منوره کې یو ځای وه هغې نه اور را بهر شو .

فجاء عمر إلى تميم الداري فقال قم إلى هذه النار . راپاڅه دې اوره پورې .

قال يا أمير المؤمنين ومن أنا وما أنا ، زه څوک یم زه څه شي یم عاجزي کوي زه خو څه ابراهيم عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ نه یم چې اور ته به ورځم .

راوي وايي : فلم يزل به حتى قام معه ، عمر فاروق رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ ورپسې وه چې نه راپاځي

Scanned by CamScanner

به مجبوره یې کړو راپاېڅوه یې ، راوي وايي : وتبعتهما زه هم ورپسې شومه ، فانطلقا إلى النار ، دواړه اور ته لاړل ، فجعل تميم يحوشها بيديه حتى دخلت الشعب ودخل تميم خلفها ، شروع شو تميم يحوشها بيديه دا اور يې په لاسونو راغونډولو هغه خوړ شوې وه په كورونو كې راغونډوه يې تر دې چې دخلت الشعب دغه اور هغه ناو ته دننه شو تميم وروسته ورپسې داخل شو ، قال فجعل عمر يقول ليس من رأى كمن لم ير قالها ثلاثاً ، نه وي يقين د هغه چا چې په ستر ګو یې کتلې وي په شان د یقین د هغه چا چې لیدلې یې نه وي صرف یې اوریدلې وي يعنې يقين د دې چې ابراهيم عَلَيۡهِ السَّلَامُ اور نه وو سوزولې په دې خو زمونږ يقين دي د ټولو نص نه ثابت دي خو چې څوک په ستر ګو داسې کار وګوري د هغه يقين ته د هغه چا يقين کله رسي چې هغه اوریدلې وي .

نو زمونږ يقين اوس مضبوط شو ځکه دا درجه د عين اليقين شوه عمر فاروق رَضِيَ اللّٰهُ عَنۡهُ ته او حضرت تميم داري ته دا درجه د حق اليقين شوه او مونږ او تاسو ته درجه د علم اليقين شوه او چې علم يقين نفي شو ايمان نفي كيږي كه چا شک وکړو په دې کې چې ابراهيم عَلَيۡهِ السَّلَامُ الله پاک دلته نه دي بچ کړي يا يې نه شي بچ کولې نو كافر كيږي او يا دا معجزه نه وه او دا دري درجې داسې مثال لري اور سوزول كوي درجه د علم اليقين ، د چا مخكې يو سړي وسوزيده دا درجه د عين اليقين شوه او كه د ستا كوم ځاى وسوزيده دردمن شوې دا درجه د حق اليقين شوه .

د عامو او د خاصو د ايمان دغه فرق ده ته هم وايي چې آمنت بالله انبياء هم وايي چې آمنت بالله زمونږ درجه د ايمان د علم اليقين ده او د انبياو درجه د حق اليقين ده او كومو اولياء چې شواهد او كرامات دلائل د قدرت نظاره كړې وي نوريې كتلي فيض يې كتلې رحمت كتلې د هغوي درجه بيا د عين اليقين وي او د چا حق اليقين ته هم ورسيږي .

اوس مونږ وايو چې قيامت شته جنت جهنم شته چې جنت ته دننه شو بيا به هم وايو چې جنت شته نو سوچ وكړي چې هغه يقين او دا يقين به فرق لري او كه نه ډير فرق لري .

نو دا د اور نه سوزيدل د صحابه كرامو نه ثابت شول .

Scanned by CamScanner

دارنګې احياء د موتی وو په معجزاتو د انبياو کې معروف دي د عيسى عَلَيْهِ السَّلَامُ نه نو دا په کراماتو د اولياء کې هم امکان لري چې د هغوي په لاسونو دې مړي ژوندي شي د شيخ عبدالقادر جيلاني په حالاتو کې کتاب ليکلي پليټ کې هډوکي د چرګ واچول قم باذن الله يې وويل پاځيده نو کمزورې عقيدې والا دلته اعتراض کوي چې دا څيرته کيدې شي دا شرکي عقيده ده شرکي نه ده باذن الله احی الموتی، عيسى عَلَيْهِ السَّلَامُ دعوی کړې ده خالق ژوندي کړې خو په لاس د ده معجزه وه او که په لاس د ولي وشي نو کرامت مؤثرِ حقيقي الله دي.

حديث في كرامة لولي من هذه الامة هي معدودة من المعجزات لان كل ما يثبت لولي فهو معجزة لنبيه . د ولي کرامت د پيغمبر معجزه وي.

قال الحسن بن عروة حدثنا ادريس عن اسماعيل بن ابي خالد عن ابي سبرة النخعي قال اقبل رجل من اليمن. د يمن نه يو شخص راغې مجاهد وو.

فلما كان ببعض الطريق نفق حماره.

خرې مړ شو ، **فقام فتوضأ** ، پاځيده اودس يې وکړو ، **ثم صلى ركعتين**، بيا يې دوه رکعته لمونځ وکړو ، **ثم قال اللهم اني جئت من الدفينة** ، ای الله د خپل کلي نه راغلم ، **مجاهدا في سبيلك وابتغاء مرضاتك** ، مجاهد يمه ، **وانا اشهد انك تحي الموتى وتبعث من في القبور لا تجعل لاحد على اليوم منة** ، ما باندې د چا احسان بار مه کړې ، **اطلب اليك اليوم ان تبعث حماري** ، دا درنه غواړم چې زما خر ژوندي کړه ، **فقام الحمار ينفض اذنيه** ، دا خر پاځيده غوږونه يې څنډل ، **قال البيهقي هذا اسناد صحيح** .

البداية والنهاية جلد ٦ صفحه ١٧٠.

قال ابوبكر بن أبي الدنيا في كتاب من عاش بعد الموت حدثنا اسحق بن اسماعيل واحمد بن بجير وغيرهما قالوا حدثنا محمد بن عبيد عن اسماعيل بن ابي خالد عن الشعبي ان قوما اقبلوا من اليمن متطوعين في سبيل الله فنفق حمار رجل منهم فارادوه ان ينطلق معهم فأبى فقام فتوضا وصلى ثم قال اللهم اني جئت من الدفينة ، مجاهدا في سبيلك وابتغاء مرضاتك وإني اشهد

Scanned by CamScanner

انك تحي الموتى و تبعث من في القبور لا تجعل لاحد على اليوم منة . فإني اطلب اليك اليوم ان تبعث لي حماري . ثم قام إلى الحمار فضربه فقام الحمار ينفض اذنيه . فأسرجه وألجمه ثم ركبه واجراه فلحق بأصحابه فقالوا له ما شأنك قال شأني ان الله بعث حماري قال الشعبي فأنا رأيت الحمار بيع او يباع في الكناسة يعني بالكوفة .

كناسة ، د مال منډي ته ويلې شي .

وايي دغه خر مې وليده چې په منډي کې خرڅيده ، يو بل روايت کې راځي چې ما ورته وويل چې دا ولې خرڅوي دا خو تا ته خدای تعالی ژوندې کړي دوباره ، ملګري يې بيا وايي مونږ کې داسې خلک هم شته شعر وايي :

ومنا الذي أحيا الاله حمارة و قد مات منه كل عضو و مفصل

دارنګې البداية والنهاية جلد ٦ صفحه ١٧١.

قال أبوبكر بن ابي الدنيا حدثني خالد بن خداش بن عجلان المهلبي واسماعيل بن بشار قالا حدثنا صالح المري عن ثابت البناني عن انس بن مالك قال عدنا شابا من الأنصار .

د انصارو نه يو ځوان وو مونږ بيمارپرسي ته ورغلو .

فما كان باسرع من ان مات . ډير زر مړ شو . فأغمضناه مونږ ستر ګې ورته پټې کړې ، و مددنا عليه الثوب ، او جامه مو پرې واچوله .

وقال بعضنا لامه احتسبيه ، مور ته يې چا وويل : خدای دې اجر درکړي دا تعزيه ده احتسبيه اجر وغواړه د خالق نه خدای دې اجر درکړي . قالت و قد مات ، ولې زوي مې مړ شو قلنا نعم فمدت يديها إلى السماء ، لاسونه يې اوږده کړل طرف د آسمان ته دعا کوي وايي :

اللهم اني آمنت بك وهاجرت إلى رسولك فاذا نزلت بي شدة دعوتك ففرجتها .

کله چې ته ما باندې تکليف راولې دعا کوم ته يې ختموي ، فاسألك اللهم لا تحمل على

Scanned by CamScanner

هذه المصيبة قال فكشف الثوب عن وجهه فما برحنا حتى اكلنا واكل معنا ، جامه يې له مخ نه لرې کړه څه ډير کرتې هغه مونږ سره روټي خوړلې مونږ هغه سره روټي خوړلي نو دا مړي د مور په دعا راژوندې شو د کرامت دډې صحابي وه .

دارنګې د علاء بن عمرو المحضرمي رضي الله عنه دده مختلف واقعات دي دې چې د ایران او ددوبي د خليج ته راغلې وه دا ډير غټ خليج ده تقريبا دري ګنټې په کې کشتي مزل کوي دې خليج ته چې دوي راورسيدل نو څه آسونه دې او داد ستر ګو په نظر يو بحر دي نو ملګرو ته يې وويل ، اجيزوا بسم الله ، بس بسم الله ووايي آسونه پرې ور واچوي فاجزنا ما يبل الماء حوافر دوابنا ، مونږ پرې تير شو او دې اوبو زمونږ د آسونو خپې هم نه وي لمدې کړي .

دا څنګه وشو بس پرې ورغله هلته فوجيان د فارس ولاړ وو چغې کړي ديوان ديوان ، دا خو پيريان دي د اوبو د پاسه را روان دي خو هلته شکست وخوړو وتښتيدل دغه علاء بن الحضرمي صاحب بيا په يو ځای کې وفات شوې هم دي وايي چې کله دې وفات شو :

فلم نلبث الا يسيرا حتى رمى في جنازته قال فحفرنا له وغسلناه ودفناه فاتى رجل بعد فراغنا من دفنه فقال من هذا فقلنا هذا خير البشر هذا ابن الحضرمي فقال ان هذه الارض تلفظ الموتى. هغه راته وويل دا ځمکه مړي ولي يو خوا بل خوا دلته مړي مه ښخوي .

فلو نقلتموه إلى ميل او ميلين إلى ارض تقبل الموتى کاشکې مو يو يا دوه ميله لرې وړې واي ، فقلنا ما جزاء صاحبنا ان نعرضه للسباع تأكله ، مونږ ولې خپل ملګرې په درنده ګانو وخورو .

قال فاجتمعنا على نبشه فلما وصلنا إلى اللحد ، مونږ راغونډ شو دې مو لوټ کړ هر کله چې ورسيدو لحد ته ، اذا صاحبنا ليس فيه ، چې وه مو کتل علاء بن حضرمي په کې نشته، واذا اللحد مد البصر نور يتلألأ ، د ستر ګو په نظر چې لحد ته ګورو رڼا په کې پرقيږي ،

قال فاعدنا التراب إلى اللحد ثم ارتحلنا ، بيا دې ځای نه مونږ لاړو .

نو دا کرامت بعد الوفاة د اعلى صاحب شو تفسير روح المعاني دا ليکلي کيديشي

Scanned by CamScanner

تاسو د يو ولي مزار خلاص کړي هغه په کې نه وي دا نه چې هغه نه وي په کې هغه به وي خدای تعالی حالات برزخي د عبادو ښوي نه يې ښايي ورته پټ يې کړي کيدې شي يو نيم ورته وښايي خو اکثراً دغه حالات پټ ساتي.

دارنګې نور روايات د بيهقي نه پيش کوي د ابو مسلم خولاني رضي الله عنه:

ان أبا مسلم الخولاني جاء إلى دجلة وهي ترمى بالخشب من مدها، دجلي ته راغې داسې د که راغلې وه چې لرګي يې ويشتل، فمشى على الماء والتفت إلى اصحابي وقال هل تفقدون من متاعكم شيئاً، څه خو به درنه ورک نه وي فندعو الله عزوجل، چې دعا وکړو.

يو بل روايت کې راځي وايي د يو کس نه د آس قمچينه غورزيدلې وه راغې وايي ما نه اوبو قمچينه ورې ده واپس وګرځيده اوبو ته په اوبره يو کې ننبنتې وه راواي خيسته وريې کړه وايي دې اوبو ته نن دا اختيار نه وه چې زمونږ څيزونه يوسي خدای تعالی دا مونږ ته مسخر کړي وه.

دا پاس ټول روايات د البداية وه.

دارنګې کتاب الدعاء د طبراني جلد ۱ صفحه ۳۰۵، ابو هريرة رضي الله عنه يې راوي دي:

عن أبي هريرة عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: بينما رجل يسمع رعداً أو صوتاً في السحاب.

يو سړي دي په وريځ کې اواز اوري اواز کيږي ان اسق حديقة فلان، د فلاني سړي باغ اوبه کړه دي وريځ ته اواز کيږي: قال فغدوت إلى تلك الحديقة، باغ ته مې ځان راورسوه وختي، فاذا رجل قائم فيها، يو سړي ولاړ دي فقلت له ما اسمك قال فلان بن فلان قلت فما تصنع بحديقتك هذه اذا صرمتها، دا ميوه چې کله وشلوي نو څه پرې کوي هغه ورته وايي ولې دا تپوس رانه کوي: قلت لاني سمعت صوتاً في السحاب ان اسق حديقة فلان، اواز په وريځې کې کيده چې د فلاني باغ اوبه کړه: قال اما اذا قلت، چې دا خبره دې وکړه نو اوس به درته ووايم:

فاني اجعلها أثلاثاً، دري حصه کومه يې، اجعل لنفسي واهلي ثلثا واجعل للمساكين وابن السبيل ثلثا وانفق عليها ثلثاً، يوه حصه په دې واپس خرچه کومه يوه مسکينانو ته

Scanned by CamScanner

ورکوم يوه حصه زه اخلم دا رجل رجل صالح وه د بني اسرائلو نه.

خدای تعالی وریځ ده ته مسخر کړه ماموریې کړه په اوبو کولو د باغ دده.

حکایت : حاجي محمد آمین رَحِمَهُ اللّٰهُ چې وه له انقلاب نه مخکې چې د انګریزانو حکومت وه پاکستان نه حاجي صاحب هجرت وکړو افغانستان ننګرهار ته هلته د پچیر حاجي صاحب چې د ننګرهار له مشهورو مشائخو نه وه هغه سره یې زیات وخت تیروه دې به نور هم په ننګرهار کې ګرځیده مریدان یې وه.

نو زمونږ د پیر صاحب والد ګرامي قاري سرفراز صاحب چې د حاجي صاحب مرید وه په کوټ کې اوسیده او د کوټ اوبه هم په بعضې ایامو کې قلیلې لږې وي نو دده د اوبو نمبر وه هلته ورته حاجي صاحب راغې او ودده میلمه شو او پټي هم ډیر وچ وه فصل تږي وه اوبو ته یې ضرورت وه سوچ یې وکړو که ځمه پټي اوبه کومه نو دلته حاجي صاحب میلمه دی دده میلمستیا پاتي کیږي او که پاتې کیږم نو د اوبو نمبر بیا وروسته راځي خو بس اوبه یې پریښودې د خپل پیر صاحب خدمت ته پاتې شو چې پاتې شو حاجي صاحب وروسته چا خبر کړ چې دې خو ستا خدمت ته پاتې شو پټي یې هلته وسوزیدو او چې بیا د اوبو نمبر ده ته راځي نو پټي به یې ختم وي.

حاجي صاحب وایي عمامه کیخوده او سر تور سر روان شو او زمونږ د پیر صاحب د والد په پټي کې ودریده او لاسونه یې اوږده کړل او وي ویل ای الله! د زما د خدمت لپاره د اوبو نمبر پریښود نو چې هغه اوبه پټو ته ورکولې شي نو د وریځې نه هم په دې باران کولې شي زه درنه دا غواړم تر هغې دې پټي نه ځم نه چې دا پټې دې اوبه کړې نه وي.

نو دې ولاړ وه په کې چې باران شروع شو حاجي صاحب لوند خیشت شو په کې او مریدان ورته وایي چې راځه بس باران وشو وایي نه چې پټي تر پولو ډک نه شي نه ځم ترې چې دا ډک شي بیا به ترې ځم هغه پټي اوبه شو بیا ترې دې لاړ.

کرامات د مشائخو چې دي د اولیاء دا شته دې کې شک چون چرا مه کوي خالق چې بدون د چا د دعاء نه یو ځای ته اوبه لیږي او وریځ ته وایي چې لاړ شه نو د یو ولي په خولې یې هم لیږلې شي دا ټول د تقدیر خلاف نه وي خو هم هغه فیصله تقدیر کې داسې وي چې فلاني وخت کې به یو شخص دعا کوي بیا به هغه ځای ته وریځ لاړه شي دا عمل به وشي

Scanned by CamScanner

زمونږ عقائد ګردش د زماني او اسبابو ظاهرو ته متوجې دي او د خالق محض قدرت ته توجه نه کوو.

دارنګې مفاتیح الغیب تفسیر رازي جلد ۲۱ صفحه ۴۳۲ د حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَام واقعاتو کې تفسیر کبیر د خلفاء راشدینو کرامات ذکر کوي.

أما الآثار هر چې آثار د صحابو دي په دې موضوع باندې:

فلنبدأ بما نقل انه ظهر عن الخلفاء الراشدين من الكرامات ثم بما ظهر عن سائر الصحابة.

اول وايي د خلفاء راشدينو ذکر کوم بد، په دې کوم بيا د باقي صحابو.

أما أبوبكر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ **فمن كراماته انه لما حملت جنازته إلى باب قبر النبي** صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
دده جنازه چې اوچته کړې شوه دروازې د روضې د نبي عَلَيْهِ السَّلَام ته ونودي **السلام عليك يا رسول الله هذا ابوبكر بالباب فاذا الباب قد انفتح**، دروازه په خپله خلاصه شوه دده مبارک اول عائشې بي بي نه اجازت اخیستې وه چې اجازت ده چې زه دلته دفن شم هغې اجازه ورکړه وايي دوه ځایونه دي یو ستا شو او په یو کې به زه بيا دفن کړې شم چې هغې نه يې اجازه واخسته بيا يې ادباً وصیت کړې وه چې د نبي عَلَيْهِ السَّلَام به دلته زه خوښ یم او که نه تاسو بيا ما اوچت کړي زما د وفات نه بعد ورمې ورې دروازه ځنځیر کړي آواز وکوي يا رسول الله هذا ابوبكر بالباب که دا دروازه په خپله خلاصه شوه بيا مې دفن کړي ګنې مه مې دفن کوي.

فاذا الباب قد انفتح واذا بهاتف يهتف من القبر. دروازې نه يو آواز راځي، **ادخلوا الحبيب إلى الحبيب**، حبيب حبيب ته را دننه کړي دا کرامت بعد الوفات دده شو.

د حضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ اول کرامت:

وأما عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ **فقد ظهرت انواع كثيرة من كراماته واحدها ما روي انه بعث جيشاً.**
حديث د مشکوة تاسو اوريدلي ده يو لبنکريې وليږه چې امير د هغې ساريه بن

Scanned by CamScanner

حصين وه عمر صاحب د جمعې خطبه لولي :

جعل يصيح في خطبته وهو على المنبر .

شروع شو چغې وهي په حال د خطبه کې په ممبر باندې .

ياسارية الجبل الجبل قال علي بن ابي طالب كرم الله وجهه فكتبت تاريخ تلك الكلمة .

وايي دا تاريخ ما وليکله :

فقدم رسول مقدم الجيش فقال يا امير المؤمنين غزونا يوم الجمعة في وقت الخطبة فهزمونا. شکست يې راکړو .

فاذا بإنسان يصيح ياسارية الجبل الجبل فاسندنا ظهورنا إلى الجبل .

يو سړي آواز کولو چې ياسارية الجبل الجبل نو مونږ شاه ګانې کړې غره ته .

فهزم الله الكفار وظفرنا بالغنائم العظيمة ببركة ذلك الصوت قلت سمعت بعض المذكرين قال كان ذلك معجزة لمحمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لانه قال لابي بكر وعمر انتما مني بمنزلة السمع والبصر فلما كان عمر بمنزلة البصر لمحمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاجرم قدر على ان يرى من ذلك البعد العظيم .

نو وايي چې دا د نبي عَلَيْهِ السَّلَامُ سترګې شوې نو ضرور به يې دومره لرې نظر بيا لګې.

دوهم کرامت د حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ :

د مصر نهر به کال کې يو ځل راختهاو خلکو به بيا يوه جينۍ ورغورځوله داسې يو غلط رواج وه کله چې مسلمانانو دا فتحه کړو نو خط حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته راغې د مصر د والي د طرفه عمرو بن العاص رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې دا خلک وايي چې يو ډولې به ورغورځوي دا به آراميږي که يې غورځومه ته مې مواخذه نه کړي که يې نه غورځومه هسې نه چې دا سيند راپورته شي خلک خراب نه کړي بيا به وايي چې ولې د يوې جينۍ نه ، نه تيريدې نو خط يې راوليږه حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته :

فكتب عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ على خزفة ، په يوه ټوټه د کدړې يې وليکل :

ايها النيل ان كنت تجري بأمر الله فاجر وان كنت تجري بأمرك فلا حاجة بنا اليك .

Scanned by CamScanner

که د خالق په امر جريان لري روان وو سيږه آرام او که خپله چليږي نو سه رائحه زمونږ درته حاجت نشته .

فالقيت تلك الخزفة في النيل فجرى ولم يقف بعد ذلك ، دغه خط چې وروغورځيده نهر ته نو جاري شو وروسته له دې نه بيا ونه دريده او نه را او چت شو .

بعضې خلک چې هغوي باندې د غلطو خلکو تاثيرات وي انکار دوه قسمه کوي : يو قسم انکار داسې کوي چې حيات کې منم خو بعد الوفات يې نه منم دا هم د خداى په قدرت کې ددوي شکونه وي او يا بعد الوفات د ولي د ولايت سلب کوي چې ګني دده نه مقام لاړ مقام خو ترې نه ځي .

دوهم قسم د غلطو خلکو تاثير چې پرې شوې وي زمونږ بعضې احنافو علماو کې هم دا مرض دې دوي دا خبره بيا کوي چې کرامت خو منم خو دا ددوي په اختيار کې نه دي نو د هغې نه تاسو جواب وکړي په واقعه د سورة نمل باندې :

﴿أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ﴾ .

زه يې راوړم که د أصف بن برخياء اختيار نه وه نو مخکې يې دعوه څنګه کوله .

دغه شان دا ليکل د عمر صاحب دا خط لره نهر ته دليل د اختيار دي مخکې نه يې ورليږي .

دريم کرامت د حضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ :

وقعت الزلزلة في المدينة فضرب عمر الدرة على الارض وقال اسكني باذن الله فسكنت وماحدثت الزلزلة بالمدينة بعد ذلك .

مدينه منوره کې زلزله راغلې وه دُره يې پرې کيخوده آرام شه د خداى په اذن مه خوزيږه ځمکې ته يې وويل هغې نه بعد په مدينه منوره زلزله نه ده راغلې .

څلورم کرامت د حضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ :

وقعت النار في بعض دور المدينة فكتب عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ على خزفة يا نار اسكني باذن الله فالقوها في النار فانطفأت في الحال .

Scanned by CamScanner

نو حضرت عمر رضي الله عنه وليکل په کدري اي اوره چې شه په اذن د الله نو دا ليکل يې واچول او ور ته نو اور دستي مړ شو . مفاتيح الغيب جلد ۲۱ صفحه ۴۳۴.

هر چې کرامات د حضرت عثمان رضي الله عنه صاحب دي انس رضي الله عنه فرمايي :

سرت في الطريق فرفعت عيني إلى امرأة ثم دخلت على عثمان فقال مالي أراكم تدخلون علي وآثار الزنا ظاهرة عليكم .

ده نه دا عمل بهر شوي زنانه ته ترې کتل شوې چې عثمان صاحب ته ورننوته نو څه ورته وايي څه چل دې چې را دننه کيږي مونږ او د زنا اثر مو ستر کو کې دي .

فقلت أجاء الوحي بعد رسول الله .

دې وويريده ولې وحي راغله د رسول الله صلى الله عليه وسلم د وفات نه وروسته .

فقال لا ولكن فراسة صادقة . دا فراست يې صادقه دي .

اتقوا فراسة المؤمن فانه ينظر بنور الله .

د ترمذي شريف حديث دي .

دارنګې مفاتيح الغيب جلد ۲۱ صفحه ۴۳۴ کې کرامات د حضرت علي کرم الله وجهه ذکر دي :

فيروي ان واحدا من محبيه سرق وكان عبدا اسود .

دا يو تور غلام وه ده سره يې ډيره مينه وه غلا ترې وشوه .

فأتي به إلى علي فقال له أسرقت قال نعم فقطع يده فانصرف من عند علي فلقيه سلمان الفارسي وابن الكرا فقال ابن الكرا من قطع يدك فقال أمير المؤمنين ويعسوب المسلمين وختن الرسول وزوج البتول فقال قطع يدك وتمدحه فقال ولم لا امدحه وقد قطع يدي بحق وخلصني من النار فسمع سلمان ذلك فاخبر به عليا فدعا الاسود ووضع يده على ساعده وغطاه بمنديل ودعا بدعوات فسمعنا صوتا من السماء ارفع الرداء عن اليد فرفعناه فاذا اليد قد برأت باذن الله تعالى وجميل صنعه .

Scanned by CamScanner

همدا شان روايت وفاء الوفاء دعلامه سمهودي هم راخيستي هغه کې دا روايت ده چې مدينه منوره باندې شيعه ګانو قبضه کړې وه دا حرمين چې دي دا کله اهلسنت سره وي کله شيعه ګانو سره وي کله خوارجو وهابيانو سره وي دا اوړي را اوړي او د عوامو خلکو دا فکر او نظر ده چې د حرم امام به وي هغه به څنګه غلط سړي وي دا کمزورې نظر ده ځکه په حرمينو ډيره زمانه تسلط د شيعه ګانو وه په مدينه منوره باندې ګورنرې د مروان بن حکم الفاسق فاجر راغلي ده دا ښکاره د آحاديثو نه ثابته ده.

ابو هريره رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ غوندې اشخاص به موجود وه مروان به مخکې کيده جمعې ته نو داد تابعينو په زمانه کې چې هغه څومره نزدې زمانه وه نبي عَلَيْهِ السَّلَامُ ته مسجدِ نبوي باندې مروان راغلي.

په مکه معظمه باندې ګورنرې د حجاج بن يوسف راغلي نو اوس به څه وايو چې د حرم شريف امام شو يا د حرم شريف ګورنر شو نو دا بزرګ شو داد عوامو نظر ده چې د حرم امام ګنې لوي ولي به وي دا غلطه خبره ده. داسې وخت وه چې د حرم ګورنر ابو جهل وه همدغه حرم د بيت الله وه.

نو حرم کې اوسيدل دا دليل ددې نه شو چې دا به قوي الإيمان وي نن نه اتيا کاله وړاندې په حرام شريف کې امام شيخ زيني د حلان شافعي وه او په تاريخ مکه کې هغه د وهابيان او د محمد بن عبد الوهاب نجدي په رد باندې دا ټول کتاب ليکلي دي.
او په هغې کې يې دا ويلي چې دا خوارج دي نن نه اتيا کله وړاندې د حرم شريف په ممبر باندې د وهابيانو په خلاف به بيانونه کيدل. او د شاه عبد العزيز نه بعد د وهابيانو چړچه پرې راغلې ده.
نو دا د عوامو نظر ده چې د حرمينو امامان به ډير نيک خلق وي نه نن صبا هلته ټول وهابيان دي، په دوي کې ښه سړي ما ته سديس ښکاريده زه چې کله حج ته تلي وم نو ما د سحر مونځ پسې وکړو ده هم مانځه کې ډير وژړل او مونږ يې هم وژړولو د جمعې ورځ وه کله چې ماسپخين د جمعې خطبه شروع شوه نو سديس وړاندې شو خطبه ده شروع کړه ما ته مسجد کې ځاى ملاو نه شو بهر په سړک کې ودريدم حج ته درې ورځې پاتې وې نو دده د خطبې الفاظ داوه چې د حج ارکان يې مختصر بيان کړه چې کله تاسو د منى نه واپس شوې

حج خلاص شو مدينې منورې ته تلل هيڅ اهميت او ضرورت نه لري او دد ې ځايونو نه واپس خپلو ځايونو ته لاړ شي.
او که بالفرض څوک مدينې منورې ته ځي نيت د مسجد دې وکړي يا د بازار د چکر دې وکړي د نبي عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ د روضې په نيت مدينې منورې ته تلل حرامٌ حرامٌ دري ځله يې تکرار کړه.
داد سديس خطبه وه په حرم کې او د حج نه مخکې ما دا په خپلو غوږونو واوريده.
په دې باندې ۱۷ احاديث دي چې مدينې منورې ته زما د زيارت په نيت څوک راشي نو زه يې شفاعت کريم د بازار او مسجد په نيت نه د مسجد نبوي په نيت چې څوک د مکې معظمې نه ځي دا خو ناپوهي ده چې هلته يو مونځ يو په زره ده بقولٍ او يا يو مونځ په پنځوس زره ده بقولٍ او په خانه کعبه کې يو مونځ په يو لاکهـ ده نو ته اوس د يو لاکهـ والا مونځ پريږدي او د زرو والا مونځ پسې ځي دا خو هيڅ سوچ نه ده.
ترڅو د نبي عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ د زيارت نيت په کې و نه شي ځکه حديث کې زيارت راغلي دا اولين د ابن تيميه بيکاره خبره وه چې ده خوره کړه چې سفر إلى زيارة المصطفى حرام دي نو دا چې څوک دا نظر لري چې د حرم امام شو يا حاکم شو نو دا به ولي الله وي.
داد خلکو بې تحقيقي ده او د هغوي د اقوالو نه لري پاتې کيدل دي او نه د هغوي عقائد ورته معلوم دي.
نو يو وخت داسې وه چې په مدينه منوره د شيعه گانو قبضه وه په دغه وخت کې يو خادم د مسجد نبوي وه د شيعه گانو سره سخت وران وه مسجد نبوي کې به ورته روټي ميلاويده دري ورځې امتحاناً روټي ورته ميلاو نه شوه سوچ کوي که بهر ته ځم بازار کې هوټلونه هم د شيعه گانو دي نو دغه خادم وايي چې هسې نه چې چيرته د شيعه گانو روټي و نه خورم او ده قسم کړې وه چې زه به د شيعه گانو روټي و نه خورم.
دغه خادم په سترګو ړوند هم ده نو سوچ کوي چې زه به د شيعه او سني فرق څنګه وکړم نو دا سوچ يې وکړو چې زه به چيغه وهم چې ما ته د صديق صاحب او عمر صاحب په مينه روټي راکړي نو هر چا چې ددوي په مينه روټي راکړه نو دا به شيعه نه وي په سترګو ړوند ده د مدينې منورې کوڅو کې ګرځي او غږ کوي چې ما ته د ابوبکر صديق او حضرت عمر رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُ

Scanned by CamScanner

په مینه روټي راکړي بس یو کس د لاس نه ونیوه او کور ته یې بوتلو ده ګمان وکړو چې دا سني ده او هغه غټ شیعه وه کمره یې پسې بنده کړه او کلک یې په نفرو وتړه په چاړه یې ژبه ترې پرې کړه او په لاس کې یې ورکړه چې واخله داد صدیق صاحب او عمر صاحب مینه ستا روټي شوه. دا کس قیصه کوي.

علامه سمهودي رَحِمَهُ اللّٰهُ په وفاء الوفاء دا قصه نقلوي وایي چې دا ټوټه د ژبې یې په لاس کې ده چغي وهي را روان ده حرم شریف ته د ډیر درد د لاسه وایي په مسجد نبوي کې زما سترګې پټې شوي ګورم چې محمد مصطفی صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ریاض الجنة کې ولاړ ده او صدیق اکبر صاحب عمر صاحب هم ورسره ولاړ دي او زما د ژبې دا ټوټه د نبي اکرم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په لاسونو کې ده او دا یې حضرت صدیق صاحب ته ورکړه وایي ستا په مینه ددې شخص نه ژبه کټ شوې ته نه شي کولې چې دم ورباندې واچوي وایي هغه ټوټه یې راوا خیسته زما ژبې سره یې ټچ کړه حضرت صدیق صاحب ترې خپلې لاړې تاو کړي او څه یې ولوستل وایي چې راپاڅیدم ژبه مې روغه جوړه وه.

یو کال وایي تیر شو بیا راباندې قحطي راغله روټي راته نه میلاویده دري ورځې واي تیرې شوې روټي نه وه بهر وایي لاړم بیا چغي وهغي د صدیق اکبر صاحب او د عمر فاروق صاحب په مینه به څوک روټي راکړي دا وایي اوس هم د شیعه ګانو دوره ده وایي چې ګرځیدم بیا یو کس ونیولم یریږم چې بیا مې هغه ځای ته بو نه ځي روان یې کړم همغه ځای ته یې بوتلم همغه کوټې ته یې دننه کړم او ډیره ښه روټي یې راته راکړه.

وایي بیا مې ورته وویل دې ځای کې تیر کال ما نه چا ژبه کټ کړې وه بیا هغه کس راته وژړل چې زه تا پسې دا یو کال ګرځیدمه ما وویل زه به دې چیرته پیدا کوم زما پلار چې په کومه ورځ تا سره دا عمل کړي د هغې په صبا زما پلار نه شادو جوړه شوې ده پرده یې او چته کړه په ځنځیر تړل شوې ده.

د شیعه نه شادو جوړه وه او ما وویل زه به تا پیدا کوم تا نه به معافي غواړم چې زما پلار ته دعا وکړه هغه هم اوس ژاړي خو څه وکړي کار ترې شوې ده.

نو دا شان کرامات لکه د حضرت علي صاحب چې امام رازي رَحِمَهُ اللّٰهُ ذکر کړي دي داد نورو اولیاو په حالاتو کې بعد الوفات د صدیق اکبر صاحب د کراماتو نه ښکاره شوې دي.

Scanned by CamScanner

دا رنګې صحيح مسلم معروف بيروت چاپ جلد ۸ صفحه ۳ کې د حضرت جريج واقعه بيان کړي مشهوره واقعه ده حضرت ابو هريره رضي الله عنه يې راوي دي:

قال انه كان جريج يتعبد في صومعة فجاءت امه قال حميد فوصف لنا ابو رافع صفة أبي هريرة لصفة رسول الله صلى الله عليه وسلم امه حين دعته كيف جعلت كفها فوق حاجبها ثم رفعت رأسها إليه تدعوه فقالت يا جريج انا أمك كلمني فصادفته يصلي فقال اللهم امي و صلاتي.

په مونځ ولاړ ده ای خدايه مور مې هم اواز کوي د مانځه تيم هم دي په مونځ ولاړ دي:

فاختار صلاته فرجعت ثم عادت في الثانية فقالت يا جريج انا أمك فكلمني قال اللهم امي و صلاتي فاختار صلاته.

بس مونځ يې مختاره کړ مور يې غصه شوه.

فقالت اللهم ان هذا جريج وهو ابني واني كلمته فأبى ان يكلمني اللهم فلا تمته حتى تريه المومسات. تر هغې يې مه مړ کوه چې تر څو زناکاري وګوري.

قال ولو دعت عليه ان يفتن لفتن قال وكان راعي ضأن يأوي إلى ديره.

دلته د ګډانو يو شپون وه دده عبادتګاه ته به راته.

فخرجت امرأة من القرية فوقع عليها الراعي. شپون دې زنانه سره زنا وکړه.

فحملت فولدت غلاما فقيل لها ما هذا قالت من صاحب هذا الدير.

دې زنانه ته چا وويل چې دا دې له کومه کړ نو هغې وويل چې ددغه عبادتګاه والا نه.

قال فجاءوا بفئوسهم ومساحيهم. راغلل تبرونه او بيلچې يې له ځان سره راواخستل.

فنادوه فصادفوه يصلي فلم يكلمهم.

چغې کړې يو بل ته چې راووځې چې راغلل ده مونځ کولو خبرې يې ورسره ونه کړې.

قال فاخذوا يهدمون ديره فلما رأى ذلك نزل اليهم فقالوا له سل هذه.

دلته واقعه اوږده ده هغه ورته وويل تاسې دې ماشوم نه لږ تپوس وکړې چې پلار دې څوک دي.

Scanned by CamScanner

قال فتبسم ثم مسح رأس الصبي فقال من أبوك قال ابي راعي الضأن .

ماشوم په خبرو شو ګوري دا معجزه د عيسى عَلَيۡهِ السَّلَام ده چې ماشوم متوب کې يې خبرې کړې دي همدغه کرامت د ولي جريج ښکاره شو له دې ځايه استدلال ده دا کرامت د جريج شو .

فلما سمعوا ذلك منه قالوا نبني ماهدمنا من ديرك بالذهب والفضة قال لا ولكن اعيدوه ترابا كما كان ثم علاه .

ابن حجر صاحب په فتح الباري جلد ٦ صفحه ۴۸۳ کې ذکر کوي :

وفيه اثبات كرامات الاولياء ووقوع الكرامة لهم باختيارهم وطلبهم .

دې کې د دې ثبوت دي چې وقوع د کرامت په اختيار د دوي سره وي خو په کل اوقات دا نه دي کله وي يعنې کيدې شي چې په اختيارې شي .

دارنګې عمدة القاري شرح صحيح البخاري جلد ۲۳ صفحه ۴۲۱ :

وفيه اثبات الكرامة للأولياء ووقوع الكرامة لهم باختيارهم وطلبهم .

دارنګې امام نووي على مسلم منهاج کې جلد ۸ صفحه ۳۳۷ :

منها اثبات كرامات الاولياء وهو مذهب اهل السنة خلافا للمعتزلة وفيه أن كرامات الاولياء قد تقع باختيارهم وطلبهم .

او دا ثابتيږي چې کرامت د اولياء کله واقع کيږي په اختيار د دوي سره .

وهذا هو الصحيح عند اصحابنا المتكلمين. بعضې متکلمين دا وايي .

ومنهم من قال لا تقع باختيارهم وطلبهم وفيه ان الكرامات قد تكون بخوارق العادات على جميع انواعها .

او په دې کې ثبوت ده چې ټولو انواعو خارق العادة ته شامل دي .

ومنعه بعضهم وادعى انها تختص بمثل اجابة دعاء .

او بعضې وايي فقط اجابت دعاء ده نورو انواعو ته نه شامليږي .

Scanned by CamScanner

وهذا غلط من قائله وانكار للحس بل الصواب جريانها بقلب الاعيان واحضار الشيئ من العدم ونحوه.

بلکې حقه داده چې کرامت جاري کيږي په قلب د اعيان باندې کولې شي چې کانړي نه بوټي جوړ کړي د بوټي نه کانړي جوړ شي دا عين د يو عين بل عين ته اوړي او شئ د عدم نه وجود ته راشي هيڅ هم نه وي را پيدا شي ځکه مؤثرِ حقيقي خالق دي.

دارنګې دليل الفالحين لطرق رياض الصالحين جلد ۲ صفحه ۳۵۰:

وفيه اثبات كرامات الاولياء ووقوع الكرامة لهم باختيارهم وطلبهم.

دارنګې صحيح مسلم جلد ۸ صفحه ۲۲۹، په دې کې د عبد الله بن تامر قصه ده.

د يوسف ذو نواز بن شرحبيل واقعه تيره شوې ده.

بادشاه د خدای دعوه کړې وه ساحريې ساتلې وه هوښيار ماشوم به يې شاګردي ته ورليږه بيا هغه ماشوم په لاره کې د يو راهب سره ملاو شو حديث کې راهب راغلي د عيسويانو پير دا ماشوم ده سره ملاو شو دا واقعه د نبي عَلَيْهِ السَّلَامُ د پيدائش نه اويا (۷۰) کاله مخکې تيره شوې يوسف ذو نواز ابن شرحبيل د بادشاه نوم وه عبد الله بن تامر ددې ماشوم نوم وه پلار به يې کهجورې خرڅولې نو دا ماشوم له دغه ولي سره په بيعت کې راغي او ناسته يې ورسره وکړه په برکت د صحبت د دغه ولي په مقام د ولايت فائز شو او ذي کرامت شو.

بله ورځ چې کلي ته راغي په دې کلي کې بازار يا چوک کې دابه ده مار يا غټه اژدها څه دې لاره يې بنده کړې ده خلک ورته وايي چې ته خو ساحر ته ځې ددې دابې علاج وکړه، دا په دې ځای کې سوچ کوي:

فبينما هو كذلك إذا أتى على دابة عظيمة قد حبست الناس فقال اليوم اعلم الساحر افضل ام الراهب افضل.

نن ورځ زه پوهيږم پته به لږيږي چې کار د ساحر افضل ده که د راهب کار افضل دي.

راهب دده شيخ دي چې دې يې ځان سره کينولې وه.

فاخذ حجراً فقال اللهم ان كان امر الراهب احب اليك من امر الساحر.

Scanned by CamScanner

مراد د امر نه دين ده .

فاقتل هذه الدابة حتى يمضي الناس فرماها فقتلها و مضى الناس .

ورو کي کانړي باندې یې دابه وویشته مړه شوه دا کرامت د هغه وه مشهور شو دې په دمونو باندې .

وكان الغلام يبرئ الاكمه . مور زادي ړانده به دده په دم جوړيدل .

والابرص . او برګي مرض والا .

ويداوي الناس من سائر الادواء فسمع جليس للملك كان قد عمي فاتاه بهدايا كثيرة فقال ما ههنا لك اجمع ان انت شفيتني فقال اني لا اشفي احدا انما يشفي الله فان انت آمنت بالله دعوت الله فشفاك فآمن بالله فشفاه الله فأتى الملك فجلس إليه كما كان يجلس .

بادشاه چې وکتل ستر ګه یې جوړه ده .

فقال له الملك من رد عليك بصرك قال ربي قال ولك رب غيري قال ربي وربك الله .

مجبور یې کړ وایي دا عقیده درته چا ښودلي وایي ماشوم ، ماشوم ته یې وویل تا ته دا عقیده چا ښودلي وایي هغه راهب ښودلي ټول یې راوستل .

اول یې دا وزیر حلال کړ په سر یې ورته آره کیښنوده تر آخره پورې یې دوه ټوټې کړ هغه د آمنت بالله یا د لا اله الا الله عیسی روح الله کلمه ویلي .بیا یې دا راهب هم شهید کړ .

دا ماشوم چې راغې نو آرې په کې کار نه کولو وزیرانو ته یې ورکړ وایي دا بوځي د غڼې کمر نه ګوزار کړي وي غورځوي .

قلل الجبال . ذروي ته یې پورته کړي .

فاخذه فلم يزل يعذبه حتى دل على الغلام ثم جيء بالغلام فقيل له ارجع عن دينك فابى فدفعه إلى نفر من اصحابه فقال اذهبوا به إلى جبل كذا وكذا فاصعدوا به الجبل فاذا بلغتم ذروته فان رجع عن دينه والا فاطرحوه فذهبوا به فصعدوا به الجبل فقال اللهم اكفنيهم بما شئت . څه دي چې خوښه وي دوي نه ما ته كفايت وكړه .

فرجف بهم الجبل فسقطوا .غر وخوزيده دا خلک چې دي يې بيولي وه ټول ترې خطا شول .

وجاء يمشي إلى الملك . دې راغې بادشاه ته .

فقال له الملك ما فعل اصحابك قال كفانيهم الله فدفعه إلى نفر من اصحابه فقال اذهبوا به فاحملوه في قرقور فتوسطوا به البحر فان رجع عن دينه والا فاقذفوه فذهبوا به .

چې کله يې په کشتۍ کې سپور کړ بيا دعا کوي :

اللهم اكفنيهم بما شئت فانكفأت بهم السفينة فغرقوا .

کشتۍ پرې نسکوره شوه دوي يې غرق کړل .

وجاء يمشي إلى الملك . او دې راغي بادشاه ته .

نو دلته دا حديث د اوږد والي له وجې لږ پاتې شوي نو بادشاه دې بيا راوغوښت فساد دې راته جوړ کړې ده زه هم په دې پوهيږم چې رب بل څوک دی خو بس دې ځای نه لاړ شه ما ته دې علاقه کې فساد مه جوړوه او يا دې د مرګ چل راوښايه .

هغه ورته وويل د مرګ چل مې آسانه ده لينده يې ورکړه غشي وايي دا واخله زما په غشي په ما ګوزار وکړه خو هغه وخت به ګوزار کوي چې ستا د رعيت نر او ښځې موجود وي دواړه .

دويم دا چې کله ته غشي وولې نو دا به وايي :

آمنا برب هذا الغلام .

بادشاه خلک ښځې او سړي راغونډ کړل چې دې يې بره جي ته وتړه .

آمنا برب هذا الغلام ارمي .

يې وويل چې غشې لاړ دې په صُدغه ولږيده لاس يې پرې کيښود وفات شو .

نو دا رعيت کې چې څومره خلک وو ټولو وويل :

آمنا برب هذا الغلام . ټول خلک په ايمان مشرف شول نو بادشاه نه نور لاره ورکه شوه. د کوځو په سر کې يې خندقونه جوړ کړه وايي که څوک زما خدايي مني خوشي کوي او

که نه یې مني دې اور ته یې اچوي دغه عمل جاري وه.
دې کې نبي عَلَيْهِ السَّلَام د زنانه دا واقعه هم بیانوي چې هغه دې اور ته اراده لرله خو ویریده بچي باندې بچي یې د یو څو ورځو وه خبري یې ورته وکړې د هغه بچي الفاظ:

یا امه اصبري فإنك على الحق.

بیا یې سره د بچي اور ته ودانګل.
اویا زره (۷۰۰۰۰) کسان ده سو زولي په اور باندې نو بیا د اور لمبه راغله بادشاه یې سره د وزیرانو وسوزولو.
﴿قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ﴾ کې دې ته اشاره ده نو دې کې څو ځایه کرامت د دغه ماشوم ښکاره شوې ده او د هغې زنانه چې ماشوم غږیدلی دی دا هم کرامت دي.
دارنګې صحیح البخاري جلد ۴ صفحه ۸۳ د بیروتي چاپ دې کې د حضرت خبیب واقعه ده چې بندي وه ددې کور هغه زنانه قصه کوي، حدیث طویل دی مونږ اختصار کړی:
ان بنت الحارث اخبرته ما رأيت اسيراً قط خيراً من خبيب والله لقد وجدته يوما يأكل قطفاً من عنبٍ في يده.
ما ولید یوه ورځ په کوټه کې د انګور د یوې غنچې نه یې خوراک کوه چې په لاس دده کې وه.

وانه لموثق بالحديد. دې په زولنو تړل شوې وه.

وما بمكة من ثمرة. مکه معظمه کې دغه شپو کې میوې هم نه وي.

وكانت تقول انه لرزق من الله رَزَقَهُ خبيباً.

بي بي به وویل چې دا نور څه نه وه د خدای تعالی روزي وه چې خبیب ته یې ورکړې وه نو داد حضرت خبیب کرامت د بخاري نه ثابت دي.
دارنګې صحیح البخاري جلد ۷ صفحه ۱۱۶ هغه روایت د حضرت جابر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ذکر کوي:
يقول غزونا جيش الخبط وامر ابو عبيدة فجعنا جوعا شديدًا فالقى البحر حوتا ميتا لم ير

مثله .په غټ والي کې .

يقال له العنبر فاكلنا منه نصف شهر فاخذ ابو عبيدة عظماً من عظامه .د پو ښتي لشكه راواخسته .

فمر الراكب تحته . لاندې به ترې راكب شخص تيريدو .

اثبات الكرامة بعد الوفات :

امام ابي داود جلد ۲ صفحه ۱۹ کې باب لړوي باب النور يرای عند قبر الشهيد ، او د حضرت عائشى رضي الله عنها حديث په کې را اخلي :

قالت لما مات النجاشي كنا نتحدث انه لا يزال يرى على قبره نور .

نجاشي چې مړ شو مونږ ته خلكو قصې بيانولې چې هميشه يې په قبر رڼا ليدلې كيده .

دا كرمت دده بعد الوفات د قبر نه رڼا تلل .

دارنګې صحيح البخاري بيروتي چاپ جلد ۵ صفحه ۱۳٦ د بئر معونه فاجعه ده چې اويا (۷۰) كسان عامر بن طفيل په دوكه بيولې وه بيا يې نهه شپيته (٦۹) شهيدان كړل عمرو بن امية الضمري دي له خپو تيز وه تبنتيدلي وه غره ته چيرته بوتو كې پټ شوې وه دري ورځې وايي هلته پټ وم نور وږې شوم بيرته راكوز شوم بيا يې ونيولم .

دا عامر بن طفيل ماشومتوب كې بيمار شوې وه موريې نذر منلي وه كه دې خداى جوړ كړيو غلام به آزادوم موريې راغله عامر بن طفيل ته وايي چې هغه نذر اوس پوره كيږي دا غلام آزاد كړه هغه نذر به پوره شي نو هغه يې خوشي كړ رايې وسته په دې شهيدانو يې ګرځوه .

دا بادشاه دا صحابي په شهيدانو ګرځوه دا ساعى رسول الله چې ورته وايي هغه ده :

قال له عامر بن طفيل من هذا فأشار إلى قتيل فقال له عمرو بن امية هذا عامر بن فهيرة فقال لقد رأيته بعد ما قتل رفع إلى السماء .

دې چې ما شهيد كړوه مې ليده چې آسمان ته وخته .

حتى اني لأنظر إلى السماء بينه وبين الارض .

Scanned by CamScanner

ما ورته کتل چې آسمان دده او د خمکې تر منځه شو یعني آسمان کې ما نه پټ شو.

ثم وضع. بيا دلته کیخودې شو.

او دې روایت کې تفصیل دادې چې بادشاه ورته وایي ما ډیر مړي کړي خو چا نه ومیره

ولې خو ده ویرولم.

نو یو شهید د شهادت نه وروسته اسمان ته ختل نو دا کرامت ددې شهید دي لکه څنګه

چې نبي اکرم ﷺ اسمان ته ختلي دا معجزه د هغه ده او داد عامر بن فهیرة

کرامت ده ثابت ده په روایت د بخاري کتاب المغازي کې.

دارنګې بخاري جلد ۴ صفحه ۸۳ د عاصم بن کلیب رضي الله عنه واقعه ده هغه هم قسم

خوړلې وه چې مشرک ته به لاس نه ورکوم او ده لوي عظماء د قریشو مړه کړې وه دیو ملک

مور قسم خوړلې وه که ما ته چا د عاصم سر راوړو نو کوپړې کې به یې شراب څکم چا ورته

وویل چې حضرت عاصم شهید دي هلته پروت دي په خوړ کې پیسي خلکو ته ورکړي او لوي

لښکر یې برابر کړ چې لاړ شي عاصم راوړي چې زه نذر پوره کړم سریې پرې کړم کوپړې کې

یې شراب وڅکم.

دده مبارک تنه پرته وه کله چې د قریشو لښکر پسې راغې نبي اکرم ﷺ فرمایي:

فبعث على عاصم مثل الظلة من الدبر.

راولیږلي شو من عند الله په حضرت عاصم باندې سورې جوړ کړي وه من الدبر د غټو

مچیو نه د غټو مچو سیل پرې راغې دومره ډیرې وې چې سیورې یې پرې جوړ کړې وه.

فحمته من رسولهم فلم يقدروا. استاذي د قریشو چې راغلي وه د هغې نه یې دې وساته

قادر نه شو چې څه ترې پرې کړي.

على ان يقطع من لحمه شيئاً.

نو دغه استاذي د قریشو قدرت پیدا نه کړ چې جسد د حضرت عاصم رضي الله عنه ته څه

ضرر ورسوي نو بیا خوړ ورباندې راغې او د هغه ځای نه یې اوچت کړ او د مشرکینو د

قبضې نه یې بهر کړ په دغه ځای کې د حضرت خبیب رضي الله عنه واقعه هم مذکوره ده.

نبي اکرم ﷺ آواز کوي چې ما ته به خبیب څوک راوړي چا ورته وویل شهید

Scanned by CamScanner

شوې ده زوړند کړې دي څلويښت ورځې يې زوړند کړې وه عمر بن اميه الضمري راپاڅيده زه يې راوړم خو يو سړي ما ته راکړي چې ما سره ملګرې وي ما په اهل مکه کې ډير مړي کړي هغوي ما سره سخته دشمني لري .

نو زه د ورځې تلې نشم چې دې معلوم کړم چې چيرته دي يو شخص راکړه چې هغه ما ته جاسوسي راوړي زه به چيرته پټ شم چې داد چا کور سره دي کوم ځاى کې ده چې پوره معلومات يې وشي بيا زه د شپې پسې ورځم را او چتوم يې نو دوه ملګري لاړل دې په يو غار کې پټ شو .

ملګري يې وليږه باران شروع شو يو شپون راغې دې غار ته رابرابر شو د باران د لاسه دې ورته وايي دلته يو سړي وه محمد ﷺ نوميده دعوى د نبوت يې لرله دا څنګه سړي وه داسې الفاظ يې استعمال کړه چې شپون ته مسلمان ښکاره نه شو بس د هغه چې څه زړه وه هسې يې وويل توره يې راواخسته شپون يې حلال کړ ګډې بيزې چې کلي ته لاړې شپونکي نشته ده د ټول کلي به يو شپون وه .

آواز وشو چې شپون ورک ده خواره شي پسې دا غارونه ورته معلوم وه دا صحابي دا غار بدل کړ بل غار ته لاړ چې خلک راغله غار ته څه ګوري چې شپون چا حلال کړي چې پټ مړي به وشو نو دوي به وويل چې عمرو بن اميه الضمري راغلي دا مړي بل څوک نه شي کولې اعلانونه وشول چې خواره شي اودا ژوندې ونيسي وايي زما ملګرې ما پسې راغې زه يې پيدا کړم ما ته يې وويل دا دې څه کړي ما ورته وويل چې څه دې ولي وايي ټوله مکه کې ستا د راتلو آوازه خوره ده او دا څه چل دې کړي .

وايي يو شپونکې مې وژلې نبي عَلَیْهِ السَّلَامُ پسې خبرې کولې نو ملګرې ورته وويل چې اوس خو ته نه کاميابيږې ځکه هغوي اوس ټول خبر دي چې دې راغلې بيدار دي تا پسې ګرځي ته څنګه خبيب صاحب اوچتوي .

وايي ته ما ته معلومات راکړه کوم ځاى کې ده کوريې وروښوده چې د هغه فلاني کور مخکې ميدان دي هلته د لرګي يو ستن ده هغې کې زوړند ده ګير چاپيره ترې نه څوارلس يا پنځلس نفره د شپې او ورځې پهره وي وايي بس ته ځه نبي اکرم ﷺ ته زما سلام وايه ورته ووايه چې عمرو بن اميه وويل چې زه به خبيب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ اوچتوم يا به ځان شهيدوم .

Scanned by CamScanner

بس چې شپه شوه را روان شو د سورة يسين څه الفاظ يې ولوستل خدای تعالى هغوي باندې خوب راوست ور او چت شوم را خلاص مې کړ چې کله مې په آس ځان سره او چت کړ آس ته مې منډه ورکړه نو دوي راباندې راويخ شول او راپسې شول زه مخکې يم او حضرت خبيب وايي دروند هم وه نو دې ما نه خطا شو پريوته زما آس مخکې منډه وو هله دې وخت کې دوي هم رانيزدې شوي دي زه بيا راتاو شوم نو چې څنګه دې ما او چتوه نو ځمکه وشليده دې په کې ننوته ځمکه بيرته پرې راپټه شوه، ددې وجې نه حضرت خبيب رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ سره د فين الارض ليکلې شي.

دا کرامت د حضرت خبيب رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ دي بعد الوفات او امام بخاري رَحِمَهُ اللّٰهُ ذکر کړي.

دا لاندې څو حوالې دي چې کتابونو انکار د کرامت الاولياء منسوب کړې معتزلو لره.

الجدول في اعراب القرآن جلد ۲۹ صفحه ۱۱۶، زمحشري چې وه په فروعو کې حنفي وه په عقائدو کې معتزلي وه.

فاما الزمخشري فقد انكر كرامات الاولياء جريا على قاعدة مذهبه في الاعتزال.

ده د کرامات الاولياء نه انکار کړې وه ولې دې په خپله قاعده د مذهب پسې تلې وه چې اعتزال وه.

معتزله کرامت نه مني دا چې کرامات نه مني دا جزيه فرعي ده په يو :بل اصل چې کله تعارض د عقل له نقل سره راشي معتزله وايي ترجيح عقل ته ده او کرامات ټول د عقل خلاف وي نه يې مني.

دارنګې تفسير بيضاوي جلد ۲ صفحه ۳۸:

﴿ وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴾.

اذ قالت الملائكة يا مريم دا خطاب څنګه وه **كلموها شفاها** خبرې وکړې فرشتو له مريمې بي بي سره **مشافهتاً** دا مخامخ خبرې وي.

كرامةً لها داد بي بي مريمې بل کرامت وه.

ومن انكر الكرامة زعم ان ذلك كانت معجزة لزكريا عَلَيْهِ السَّلَامُ.

څوک چې د کرامت منکر وي هغوي وايي داد زکريا عَلَيْهِ السَّلَامُ معجزه وه.

Scanned by CamScanner

او ارهاصا لنبوة عيسى عَلَيْهِ السَّلَامُ .

دارنګې شرح العقيدة الواسطية جلد ۳۰ صفحه ۱۲ په دې کې عبارات ذکر کوي بيا وايي :

ذكره المؤلف ليبين بطلان ما ذهب إليه بعض اهل البدع من المعتزلة وبعض الاشاعرة الذين. مؤلف دا دلائل د دې لپاره راوړي چې د بعضې بدعتيانو معتزلو مذهب باطل شي او بعضې اشاعره :

الذين ينكرون كرامات الاولياء .

په اشاعرو کې يو کس ده چې هغه انکار کړي د کرامت نه او په معتزلو کې يو کس اثبات د کرامت کړي لکه **الخلاصة في شرح حديث الولي** جلد ۱ صفحه ۵۴ :

وممن وافق المعتزلة في نفي الكرامة ابو اسحاق الحليمي من الشافعية .

دي د اشاعروو نه وه دې د معتزلوو ملګري وه په نفي د کرامت کې .

واثبتها ابو الحسن من المعتزلة . معتزلوو کې ابو الحسن يې قائل وو .

وكان اهل رحبة وهي مدينة ينكرون كرامات الاولياء .

دارنګې تفسير رازي جلد ۸ صفحه ۲۰۹ :

المعتزلة الذين ينكرون كرامات الاولياء .

دارنګې الاعتقاد د امام بيهقي جلد ۱ صفحه ۳۱۵ کې دا حديث :

انه كان في الامم قبلكم محدثون فان يكن في هذه الامة فهو عمر .

مخکې امتونو کې د فراساتو والا خلک وه زمونږ امت کې که دي نو عمر صاحب دي .

امام بيهقي رَحِمَهُ اللَّهُ فرمايي :

هذا الحديث اصل في جواز كرامة الاولياء .

د اولياء د کرامت لپاره دا يو اصل عظيم دي .

دارنګې تفسير قرطبي جلد ۲۰ صفحه ۱۷۳، دې کې دا ذکر کوي چې :

Scanned by CamScanner

من كرامة وهو ان هذا هو مذهب أهل السنة .

دا رنګې کتب ابن تيميه في الفقة جلد ۲۷ صفحه ۴۹۷.

چا تپوس کړې ده چې د بعضې اولیاء حالات چې ځمکه ورته راغونډیږي او یا په لږ ساعت کې لرې سفر کوي :

منهم قوم يطيرون ويتحدثون عن المغيبات .

نو دې د هغې نه جواب ورکوي :

هذه احوال منها ما هو حال رحماني وهو كرامة الاولياء.

دا حالات چې تا بیان کړي دې کې څه حالات رحماني دي دغه کرامات د اولیاء دي.

او څه دخل شیطاني هم شته دي چې سحر کیدې شي ، او دا خبره سمه ده د سحر د کرامت سره فرق په مصداق کې نه وي چې ګنې ولي آلوتي شي ساحر نه شي آلوتي یا یو ولي خارق العادة کار ښکاره کولې شي او ساحر یې نه شي ښکاره کولې نه فرق د ساحر او د ولي په اتباع الشریعة کې وي په ذات د دغه صاحب کې وي چې چا نه دا آثر ښکاره دي که دې په شریعت برابر وه کرامت دي که د شریعت مخالف وه دا سحر دي.

دا رنګې د دمیاطي اعانة الطالبين جلد ۱ صفحه ۱۹ کې لیکلي :

ان شجرة عنب أضاءت له لفقد ما يسرجه وقت تضيف .

د امام رافعي صفت کوي امام رافعي به چې کله تصنیف کوه دانګورو یو بوټي و هغې به رڼا ورته کوله د تصنیف په وخت کې نو دا کرامت د هغه شو.

دا رنګې بحر الرائق جلد ۴ صفحه ۱۶۹ کې د کراماتو ذکر کوي.

حاشیه ابن عابدین جلد ۱ صفحه ۴۳۲ **مطلب في كرامات الاولياء ثابتة .**

دا رنګې حاشیه ابن عابدین جلد ۳ صفحه ۲۷ کې فرمایي د جملې د کراماتو د اولیاء نه اطلاع ده :

على بعض المغيبات .

او بیا یې رد کړي په معتزلو چې منکرین ددې دي.

دا رنګې قواعد الفقه جلد ۱ صفحه ۵۲۸ کې لیکي :

Scanned by CamScanner

کرامات الأولیاء حق .

دارنګې فتاوی ابن صلاح جلد ۱ صفحه ۲۱۰ :

ان کرامات الاولیاء من امته وایجابة المتوسلین به في حوائجهم وحربهم ومعوناتهم عقب توسلهم به في شدائدهم براهین له قواطع ومعجزات له سواطع .

متوسلین چې په رحمت عالم وسیله نیسي بعضې اوقاتو کې دوي سره د هغوي په خاطر مدد کولې شي وروسته د توسل په شدائدو کې دلائل قاطعه دي په معجزاتو د نبي علیه السلام .

همدا عبارت سبل الهدی والرشاد هم ذکر کړې دي په جلد ۹ صفحه ۴۰۹ .

دارنګې منهاج جلد ۱۵ صفحه ۱۵۶ امام نووي صاحب تکلم د بقري او د ذئب بمحضر النبي صلی الله علیه وسلم او خلکو تعجب وکوه دې کې لیکي :

فیه جواز کرامات الاولیاء وهو مذهب اهل الحق .

دارنګې نبراس صفحه ۴۸۰ کې لیکي :

کرامات الاولیاء حق .

بیا نبراس صفحه ۴۷۵ کې لیکي : منکرین د کرامت معتزله دي .

روح المعاني جلد ۳ صفحه ۲۲۵ کې لیکي : منکرین د کرامت معتزله دي .

الفرق بین الفرق صفحه ۳۰۳ باندې ۱۴ ارکان ذکر کوي د اهل سنت یعنې ۱۴ کارونه په دوي کې وي که په دې ۱۴ کې یو رکن کم شو اهل سنت به نه وي اهل سنت دې ته نه وایي چې سنت باندې عمل کوي دلته اهل سنت سنت عند المتکلمین مراد ده په نزد د متکلمینو سنت رتبه فوق المستحب تحت الواجب ته نه شي ویلې .

متکلمین سنت څه شي ته وایي :

طریقة مسلوکة في الدین من العقائد عند السلف .

سلفو دا عقیده لرله دوي دې ته سنت وایي د سلفو عقیدې والا اهل سنت دا نه چې سنت عملي به یې په ځای کړې وي او که یو سنت ترې پاتې شو اهل سنت به نه وي .

For More Books Click On Ghulam Safdar Muhammadi Saifi

اهل سنت کې سنتي عقيده واي مراد وي سنت کې اصطلاحات دي سنت په نزد د محدثينو مترادف د حديث دي کتاب الله سنت رسول نو مراد د سنت نه حديث دي او سنت په نزد د فقهاو باندې درجه رتبه د مشروعاتو ده چې تحت الواجب فوق المستحبات ده .

او سنت په نزد د متکلمينو باندې عقائد د سلفو ته ويلې شي نو اهل سنت نه مراد د سلفو عقيدې والا خلک او د هغې ۱۴ ارکان دي .

رکن ثامن معرفة معجزات الانبياء وكرامات الاولياء .

د انبياء معجزات او د اولياء کرامات پيژندل او په دې يقين لرل ، دا رکن ثامن د اهل سنت دي .

بيا وروسته دې وايي :

وانكرت القدرية كرامات الاولياء . قدريو د کراماتو د اولياء نه انکار کړې دي .

لانهم لم يجدو من فرقهم ذا كرامة .

ځکه دوي په خپلو ډلو کې د کرامت والا نه دي مونده کړي نو ځکه يې انکار کړي چې کرامت نشته .

لکه د نن سبا پنچپيرانو کې چا د کرامت والا نه دي ليدلې ، نو دوي خوران هم په کې غلي دي د خپل شيخ هر څه بيانوي خو کرامت يې نه بيانوي دا ځکه چې شته نه په کې نو څه شي بيان کړي .

نو معلومه شوه د متکلمينو د عقائدو د کتابونو نه چې انکار د کراماتو نه قول د معتزلو دي او قول د قدريوو دي که څو مره نوم ځان ته بدل کړي ، مشن پارټي بدل کړي ، اصول بدل کړي خو د مخکينو بدو عقيدو يو مرض به په کې وي ځکه دا ددوي اصول دي او چې دغه اصل په کې رانغې بيا خو قدري نه شو .

نو څومره خلق چې د کرامات الاولياء نه منکر دي که په هر نوم يادېږي کراماتو پسې استهزاء ، مسخرې کوي نو دا په حقيقت کې د خالق د قدرت منکرين دي چې په يد د ولي د قدرت اظهار نه شي کولې يا يې نه کوي نو دوي د اهل سنت د رکن ثامن اصل منکرين دي په اهل قدر او اهل اعتزال کې داخل دي .

Scanned by CamScanner